

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 36—
pol leta 18—
četrt leta 9—
na mesec 3—

za Nemčijo:

celo leto naprej K 40—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 48—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izkušaja vsak dan zvečer izveniš modelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parje in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprejšnje po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 32— | četrt leta 8—
pol leta 16— | na mesec 2-77

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 84

Jugoslovanska politika.

Vlada vabi Jugoslovane, roti in obljublja samo, da bi dobila njihove glasove. Nemško časopisje pa ki služi režimu vedno kot priganjač, nas napada in proglašja za veleizdajnike in sovražnike države. Tako nas skušajo dobiti pod dvojen pritisk. Izbrali so si metodo, da hodi eden pred nami ter nam ponuja košarico darov, drugi pa za nami strah dela in nas plaši. Na ta način upajo, da bo vendar šlo jugoslovansko življenje — v hlev. V takih časih se pripeljejo pri nas iz svojih kotov plašljivci in etapni politiki ter vprašujejo, zakaj smo tako nedostopni, zakaj ne poprimemo za „realno politiko“, zakaj je naša taktika taka, da nam eni očitajo sovražnost do države, drugi pa trmo na škodo naroda. In pride ta in oni ter pravi, da je sedaj, ko je vlada v taki zalet, morda čas, ko bi se dalo marsikaj doseči. Jugoslovanski klub in ž njim ogromna večina naroda pa odgovarja na take očitke: Sedaj ni čas, da „marsikaj“ dosežemo, temveč čas je, da dosežemo vse!

Kdor hoče biti pravičen sodnik jugoslovanske politike, ta mora pred vsem upoštevati, da se nahajamo v vojni, v svetovni vojni, kakršne morda nikdar več ne bo, v vojni, v koji se vsem narodom določijo usoda za desetletja, slovenskemu pa za vselej. Stare metode, obziri in taktika — vse to za tako dobo ni več uporabno. Iz notranje politike, iz ozkega kotička, v kojem smo se premikali, stopili smo naenkrat v zunanjo, recimo naravnost v svetovno politiko. Ni torej čuda, da tega mogočnega koraka z nami vred niti vsi oni niso znali napraviti, ki pošteno mislijo z našim narodom, da ne omenimo onih, ki jim je od nekdanje politike le sredsvo za osebne težnje.

Odgovoriti si mora torej vsakdo, ko kritično motri našo politiko, najprej na vprašanje: Je-li smo morali radi vojne zapustiti svoj zapeček in se prezentirati kot življenja željna skupina med drugimi narodi sveta? Naš narod je na to že jasno odgovoril s tem, da se je med vojno začutil kot enotna skupina, ki je začela prav krepko izražati voljo do življenja, voljo, ki se je najjasneje pojavila v programu narodne države. Vsak zdrav narod bi bil to storil in v resnici, kamor se ozrete po Evropi, ni ga naroda, ki bi v tej vojni ne dvignil glave. Pa naj mi prespimo to dobo, če nam reko slabi svetovalci: »vse prav, samo počakajte, zdaj med vojno ni čas, zamerilo vam od zgoraj, vi padate državi v hrbet itd. itd.« Vprašamo jih: Kdaj pa naj pride tisti primerni čas?

Je to stvar občutka, ki se je ne da z matematičnimi dokazi opremljati. Kdor danes ne občuti, da je čas, da nastopimo brez obzirov in strahov, temu pač ni pomoči. Bolan je vsled strupa dolgotrajnega suženjstva!

Priznavamo, da nam je zelo pomagal oči odpreti avstro-ogrski sistem sam. Le oglejmo si interpelacije, ki jih vlaga Jugoslovanski klub, ki jih pa po večini priobčiti ne smemo: sami grozni slučaj iz te vojne. Sami slučaj, ki dokazuje, da naš narod v resnem času ni bil varen življenja in imetja. Čast žena, življenje dece, osebna svoboda vseh, to so same stvari, ki so v kulturni državi čuvane kot nekaj ob sebi umilivega. Tudi Avstrija ima v tem oziru izza leta 1867, zakone. A prva vojna je dokazala, da se napram enemu narodu teh zakonov ne ni uporabilo, temveč nasprotno: napovedala se je krvava državljanska vojna napram neoboroženim.

So ljudje, ki našo politiko vedno sodijo, stoječ na zvonicu svoje vasi: mislijo si, da so oni sami dobro zaslužili med vojno, v njihovi vasi niso nobenega obesili, ne zaprli, par prijateljev so zdaj celo vojaščine opustili in go spod c. kr. visoki politični uradnik so prijazen gospod. Da so desetisoči našega naroda umrli nasilne smrti za fronto, da so milijarde narodnega premoženja uničene iz sovraštva, da je naš narod bolj izrabljen nego drugi, da da-

nes polovici naroda peša življenje, da pa nikomur ne pride na misel, da bi iz tega strašnega dejstva izvajal konsekvence, med tem, ko je radi par dekagramov moke, ko je šlo za Dunaj, se potresla vsa država — na to vse mnogi sploh pomisliti nečejo. Ali imamo res še naivneže, ki verujejo, da je vsa ta dvojna mera le »obžalovanja vreden slučaj«? Ali ne vidijo, da je v tem sovražnost, ki narodu po življenju sreče? In če to uvidijo, zakaj se branijo odkrito izvajati iz tega edino možno taktiko: brezobzirna borba za narodno državo, ki nam zagotovi življenje?

Pa dobro, vam odgovori strahopetni prijatelj, priznam vse, da če ostane pri starem, da pade naš Korotan in za njim stebor za stebrom, ali pa mi morete pokazati pot, ki nas z absolutno gotovostjo vodi v svobodno državo?

Politika je znanost in umetnost obenem, a ker je v njej način, kako naj se borimo za nekaj, kar ima nastopiti šele v bodoče, ga ni politika, ki bi mogel jamčiti, da zagotovo nastopi zaželeni uspeh. Vemo pa izkušnje in politične znanosti, da se uspeh nagiblje na ono stran, kamor različne sile najbolj močno vlečejo. Tja, kamor nobeden ne vleče, se tok gotovo ne zaobrne. Če svoje državne samostojnosti zahtevale bomo od vsem poudarkom mi sami, potem težko, da bi nam jo kdo usiljeval. Vojni čas, naglo odločitve in ogromne spremembe, ki se nam vrše pred očmi — vse to nam veva, da naš državni zahtevek iznašamo z vsemi silami. Vsaka zamuda bi bila neodpusten greh na naši bodočnosti. Tu pač ne gre, ozirati se na strahove: »ne morem, temu in temu visokemu gospodu to ni prav, to in to prošnjo mi bo vsled tega odbil, moj sin pojde k vojakom itd., kakor se vsi ti izgovori glasijo.

Ne sme biti mesta, kjer bi se ne upali svojega programa povdariti. Vemo, da bi v tej državi veliko raje videli, da molčimo, hvalili bi nas, da bi nekaterim kar solze prihajale, in tudi visokih redov bi ne manjkalo. Hvalili in slavili bi nas, kakor je Wallenstein častil svoje Hrvate. Marsikaj posameznik bi imel kaj dobička na tem. A naš narod bi ne imel nobenega napredka. Politika nima navade računati z lepimi pravimi čednostmi protivnika. Narodi, države in tudi dinastije, vse to stoji drug proti drugemu nasproti čisto hladno. Samo lastni interesi so merodajni. Ponižnost in vdanost se v politiki imenujeta slabost in strahopetnost. Njo je lahko prežeti, kjer pa je videti krepko voljo, neizprosno zahtevo, neustrašenost, — to so realni faktorji. Kdor torej reče: prikupimo se temu, priljubimo se onemu, ta slabi moč naroda.

Ves v strahu nam pride prijatelj, ki je ravnokar govoril z zlatim ovrtnikom, in pove, da je ta gospod precej hud na Slovence, ki delajo zdradbo na jugu. Hotel bi, da smo lepo tihi, da se nas more pozabiti in prezreti. Ali se moremo mi na zlate ovrtnike ozirati? Mi vemo nasprotno, da jih jezi le, ker vidijo, da se nas ne bo moglo zopet v kot poriniti, ker smo to pot neizprosni. In to jezi ne c. kr., temuč nemško-nacionalno srce zlatih ovrtnikov.

Mi moramo torej brezobzirno iznašati svoj državni program v javnost. A ne le v časopisju, na shodih, v raznih manifestacijah, temveč tudi vedno tam, kjer zadobivajo naše besede svetovno resonanco, v parlamentu, v delegacijah, v apelih, naslovljenih na ves svet. In moramo, ako naj mogočniki tega sveta verjamejo v resnost in neomajnost naših zahtev, moramo do zadnjega moža in brez kompromisa stati in delati za ta program tudi takrat, kadar bi mogli na njegov račun delati nacionalne kupčije. Hvaležni moramo biti Jugoslovanskemu klubu, da se od te črte ne oddmakne in da vedno znova brezobzirno s pestjo trka na vrata, ki nam danes še zapirajo pot k veliki svobodi.

Nova vojna proti Rusiji.

Zunanje-politična situacija je postala zopet skrajno zamotana. Pokazalo se je, da izjava gosp. Trockega, s katero so ruski delegati pretrgali mirovna pogajanja v Brestu Litovskem, češ, mi ne moremo skleniti miru s centralnimi državami, ne moremo pa se tudi dalje bojevati, ni ustvarila jasnega položaja. Glasilo dunajskega zunanjega urada »Freidenblatt« je s početka sicer takoj izjavilo, da je tudi ta rešitev vojnih zapletljajev na vzhodu zadovoljiva in da bo dejansko mirovno stanje brez dvoma kmalu omogočilo skleniti tudi formalen mir s petrogradsko vlado. Povsem drugače pa so na boljševiško izjavo reagirali nemški krogi. Berolinsko časopisje je z malimi izjemami od vsega začetka izjavljalo, da ne Nemčija ne more zadovoljiti s tem, da pravi gospod Trocki, da se ne bo več vojeval, temveč da mora po pretoku premirja izvršiti potrebne vojaške ukrepe, ki ji bodo zagotovili svobodno razpolaganje z okupiranimi pokrajinami in prisiliti Petrograd, da bo tudi formalno priznal dejansko stanje, ki ga je ustvarila sila nemškega meča. Vse kaže, da je to naziranje, ki povsem odgovarja duhu nemškega glavnega štana, zmogalo in da Nemčija res ne smatra, da je vojna z Rusijo končana. Nemška vlada se je očitno nekaj časa zoperstavljala.

Ko pa je Wilson v svoji poslanici kongresu povedal, da ne priznava rezultatov pogajanj v Brestu Litovskem, je postal pritisk aneksionističnih in militarističnih krogov na Nemškem tako hud, da je premagal vse politične pomisleke nemške vlade in vdati se mu je moral tudi grof Czernin. Odločitev je že padla in sicer v zadnjih posvetovanjih v nemškem glavnem stanu.

Ker formalne mirovne pogodbe s Petrogradom ni, in ker na drugi strani te dni poteka premirje, sklenjeno svojčas na ruski fronti, se postavljajo nemški krogi na stališče, da je s tem zopet avtomatično nastopilo vojno stanje.

Globji vzroki tega nepričakovanega preobrata v politiki napram Rusiji so dvojni: Predvsem menijo centralne države, da bodo z vojaškim pritiskom na boljševiško Rusijo rešile Ukraino boljševiške nevarnosti ter tako tudi mir, ki so ga sklenile s sedanjimi predstavitelji ukrajinske republike. Mir, to je, po računom nemških in berolinskih krogov, krh, kajti le če ostane v veljavi mirovna pogodba z ukrajinsko Radjo, morejo centralne države računati na to, da preblijno hudo prehranjevalno krizo. Zato niso le odločene pomagati Radi s pritiskom na severno rusko ozemlje, temveč ji dati na razpolago tudi armado, ki naj v Ukraini sami prežene boljševike. To armado naj tvorijo ruski vjetniki, doma iz Ukrajine, ki jih hoče Avstrija in Nemčija oborožene izročiti ukrajinski Radi. Drug važen motiv, ki deluje zlasti na Nemškem, je ta, da si hoče Nemčija pod zaščito armade urediti sedaj vprašanje okupiranih nekdanj ruskih pokrajin. Predvsem gre tu za Litvo in zdi se, da je že sklenjena organizacija posebne litvske države, ki bi naj tvorila z Nemčijo nekako realno unijo.

Dunaj, 15. februarja. Poročila iz Rusije poročajo, da skuša petrogradska vlada obrežuspešiti mir med Ukrajino in centralnimi državami, da strmoglavi ukrajinsko

vlado. Državljanska vojna med Veliko Rusijo in Belo Rusijo traja in na obeh straneh se marljivo pripravljajo obračuni. Ta položaj in drugi vojaško-politični obziri bodo najbrže v kratkih dneh praznočili, da se bo nemška vlada odločila, ali je smatrati od Trockega proglašeno končanje vojnega stanja kot mednarodnopravni temelj provizoričnega razmerja med Rusijo in Nemčijo, ali pa zahtevajo okoliščnosti, da se boljševiki vojaško prisilijo, da sklenejo resnični mir. Enaka razmotrivanja bodo merodajna tudi pri skupnem nastopu centralnih držav proti Romuniji. Vsekakor bo upanje, ki je stavi ententa do nastopa Rusije in Romunije in ki obstoja v tem, da se zadržijo veliki deli nemške vojske na vzhodni fronti, ostalo puho, kakor bodo to pokazali dogodki prihodnjih dni.

Dunaj, 15. februarja. (Koresp. ur.) Glasom ravnokar iz Berlina dospelih poročil listov in korespondenc, je baje posvetovanje v nemškem glavnem stanu imelo za posledico, da se je konstatiralo, da vsled enostranske izjave petrogradske vlade o končanju vojnega stanja v nobenem oziru ni prizadeta popolna vojaška svoboda nastopa Nemčije. Kakor izvemo na merodajnem mestu, se z oficijalne strani ta vest dosedaj ne potrjuje. Če pa se v poštev prihajajoče vesti izkažejo za resnične, in če pride vsled tega do obnovitve vojaških operacij, bi se vsled takega nastopa Nemčije v sporazumu z zavezniški stališče Avstro-Ogrske v tem vprašanju prav nič ne izpremenilo.

Berolin, 15. februarja. Premirje na ruski fronti poteče v nedeljo 17. februarja.

Berolin, 15. februarja. (Koresp. ur.) Wolffov urad poroča: Delo v Petrogradu poslano nemške komisije zadeva zadnji čas na vedno večje ovire. Razgovori z merodajnimi osebami, brez katerih je pri sedanjem položaju v Petrogradu nemogoče misliti na napredovanje pogajanj, se nemški komisiji otežkočajo s tem, da trdita ljudska komisarija Ljening in Trocki, da imata druge nujne posle. Zdi imata te, zdaj one vzroke, da zavlečeta pogajanja. Zadnje dni se je poleg tega dogodil tudi še težavni slučaj, da je ruska vlada preklicala neko obljubo, ki jo je bila prejšnji dan oddala glede nemških vojnih in civilnih vjetnikov; vsled tega nastaja vprašanje, ali ima navzočnost nemške komisije v Petrogradu pod temi okoliščinami sploh še kaj pomena.

Dunaj, 15. februarja. Grof Czernin se je ob povratku iz Bresta Litovskega izrazil, da so naši vojni vjetniki prosti. Poslanec dr. v. Langenhan je dobil z merodajnega mesta sporočilo, ki pravi: Trocki je pred svojim odpotovanjem iz Bresta Litovskega izjavil delegaciji centralnih držav, da smatra v Rusiji se nahajajoče vojne vjetnike od trenutka, ko je podal izjavo o končanju vojnega stanja, za proste in da se morejo ti, — v kolikor je to mogoče, — vrniti v svojo domovino preko Finske ali pa skozi fronto. Delegati centralnih držav niso dali podobne izjave. Z ozirom na prometne razmere v Rusiji pa je očitno, da se bo v kratkem vrnilo samostojno v domovino le malo naših vojnih vjetnikov. Zato se namerava izvršiti izmenno le korakoma. Samo ob sebi umevno je, da bo to trajalo dolgo: zato bodo ruski vojni vjetniki še nadalje ostali na svojih delavnihih prostorih.

Stockholm, 15. februarja. Ukrajinska vlada je pričela prepeljati ukrajinske čete iz Trapecunta v Feodozijo preko Črnega morja ter hoče to novo armado postaviti z juga sem proti boljševikom v boj.

Berolin, 15. februarja. »Lokalanzeiger« si da poročati iz Rige, a ne navaja nobene ga vira, to — le: Če ne pride v zadnji ur rešitev, bo prišla katastrofa za Nemce in Estonce v Livlandiji in Estonski, če Nemčija ne pomaga. V Revalu so maksimalisti aretirali 3000 Nemcev in Estoncev, v Dorpatu 280 možkih. Vse nemško plemstvo je proglašeno za brezpravno.

Berolin, 14. februarja. (Koresp. urad.) Ruski vrhovni poveljnik zapadne in jugozapadne fronte Mjasnikov je dne 11. februarja brežično izdal ta — le ukaz:

1. Demobilizacija armade se mora izvršiti hitro in v redu. Današnje stanje naših

železnice zahteva, da jim ne nalagamo prevelikih nalog.

2. Za izvedbo demobilizacije se morajo ustanoviti pri četah posebne organizacije, komiteji in sovjeti. Pritegniti je čim več plačanih delavskih moči, kar sem bil že prej enkrat ukazal.

3. Paralelno z demobilizacijo mora iti ustanovitev Rdeče garde. Več agitacije, več praktičnega delovanja v tej smeri!

4. Komiteji, sovjeti in upravni organi čet morajo ostati do zadnje minute na svojem mestu. Tovariši izpolnitev teh pogojev nam bo omogočila končno odstraniti posledice vojne ter preiti k zdravi obliki pravi ljudstva, dežele in revolucije proti sovražniku.

Berolin, 16. februarja. »Vossische Zeitung« poroča indirektno iz Petrograda: Notranje-politični odnosi v Petrogradu so se poslabšali in omajali stališče Ljeninga in Trockega. Ruski listi poročajo, da se je sovjet ljudskih pooblaščenec v tajni seji baval z notranje-političnim položajem in da je prišel do spoznanja, da se uprava ne sme poveriti eni sami stranki. Ko je Ljening nato zahteval, da naj se politika na dosedanj način nadaljuje, je izjavilo več članov vlade, da bodo odstopili. Ljening ni sprejel odstopa opozicijskih ljudskih pooblaščenec in je izjavil, da mora počakati, da se vrne Trocki iz Bresta Litovskega, predno se more odločiti. Koncem tega tedna se bo baje vrnil nov ministrski svet.

Berolin, 15. februarja. Iz Petrograda poročajo, da je prišlo povodom razglasitve končanja vojnega stanja s centralnimi državami v Petrogradu do velike manifestacije. Kongres sovjetov je imel slavnostno sejo, v kateri je Trocki tri ure govoril.

Basel, 15. februarja. Poročila iz Francoske pravijo, da je ukrajinska Rada ukazala izprazniti ukrajinske pokrajine ruskih čet.

Stockholm, 15. februarja. Glasom poročila iz Petrograda, je gospodarstvo maksimalistov v Petrogradu zelo ogroženo. Vlada sovetov je proglašila nad mestom obsešno stanje, da prepreči večje nemire.

Rotterdam, 15. februarja. (Koresp. ur.) Iz Londona se poroča: Razglašeno je bilo, da se ruski podaniki, ki so bili po rusko-angleški pogodbi obvezani za vojno službo na Angleškem do nadaljnjega povelja ne postavijo v armado. V poslanski zbornici je izjavil minister Robert Cecil, odgovarjajoč na nekatera vprašanja, da je pozicija Anglije napram Rusiji pretemna in da je nemogoče sedaj podati izjavo, ali je smatrati Rusijo za zaveznika, za nevtralnno državo ali za sovražnika. Z ozirom na vprašanje, ali je bil Kamenev, ki prihaja na Angleško, v Nemčiji in ali je ruski veleposlanik na Angleškem Litvinov razširjal revolucionarne stiske med municijskimi delavci, je izjavil državni tajnik za notranje zadeve, da obrača vlada vso pozornost na ta vprašanja.

Kodanj, 15. februarja. Trocki je dobil sporočilo, da so Angleži sklenili, likvidirati vse trgovske in komercialne firme, ki se nahajajo v Rusiji, kot protest proti sporazumu Rusije s centralnimi državami. Angleški državljani so že zaprli svoje tovarne in svoja skladišča ter odpuštili nastavlence. Zatrjuje se, da bodo isto storile francoske tvrdke.

Zadnje besede Trockega.

KÜHLMANN JE ŽE 9. T. M. NAZNANJAL NADALJEVANJE VOJNE.

Dunaj, 14. februarja. (Kor. urad.) Obe zadnji seji nemško-ogrsko-ruske komisije za ureditev teritorialnih vprašanj sta potekli takole:

V seji komisije z dne 9. februarja je konstatiral dr. v. Kühlmann, da tudi podrobna debata ni mogla doseči zblizanja obojestranskih stališč. Tudi nadaljnji razgovori ne obetajo ugodnejšega uspeha. Če danes zopet predlaga ves problem v razgovor, stori to z namenom, da najde kako točko za sporazum.

Zunanji minister grof Czernin je izjavil: Že tedne se bavimo z brezplodnim razgovarjanjem, kako je kvalificirati gotove teritorialne izpremembe na ruski zapadni fronti. Predlagam, da naj se pusti to vprašanje odprto in da naj se le konstatira, ali te izpremembe v resnici ovirajo sklep miru ali ne.

Trockij je odgovoril, da je z ruskega stališča uporaba principa samoodločbe narodov, kakor jo hoče nasprotna stranica izvesti, enako vredna z odklonitvijo tega principa. Vsled tega je razmotrivanje na podlagi tega principa bilo resnično brezupno. Kar se tiče vprašanja od nasprotne stranke za Rusijo določene nove zapadne meje, je treba to novo mejo presoditi iz vojaškega in strateškega stališča ter mora to prepuštili vojaškim strokovnjakom delegacije. Nastala pa je sedaj nova težkoča vsled stališča štirizveznega napram

Ukrajini. Štirizveza je ukrajinsko ljudsko republiko priznala, da, podpisala je celo s pooblaščenici kijevske Rade mirovno pogodbo, v kateri se govori tudi o obmejitvi ukrajinske ljudske republike. Govornik protestira v podrobnih izjavah proti temu postopanju držav štirizveze ter je priporočil med drugim, da vzbujajo to dejanje dvom, ali hočejo države štirizveze priti do sporazuma z vlado federativne Rusije. Zato izjavlja, da baje podpisana pogodba s kijevsko Rado za ukrajinski narod in za vlado vse Rusije nima nobene veljave.

Z ozirom na izjavo gosp. Trockega, da zahteva kot zapadna ruska meja določena črta razgovor strokovnjakov, je državni tajnik v. Kühlmann predlagal, da naj se vprašanje meje izroči podkomisiji. Stori se je poskus, najti za Poljsko, Kuronsko in Litvsko ono mejo, ki najbolj odgovarja zgodovinski obmejitvi in etnografskemu položaju. Napram gotovim namigavanjem predgovornika, da so imele centralne države pri določitvi te meje gotove namene z ozirom na Rusijo, je izjavil, da mu je treba opozoriti samo na trajno podlago nemške politike, ki je slonela vedno na stremeljenju po dobrih in prijateljskih odnosih napram velikemu vzhodnemu sosedu tako dolgo, da so dogodki vsilili nemškemu narodu boj z Rusijo. Nemška politika bo tudi napram na novo organizirani Rusiji vedno stremila za prijateljsko sosednjo razmerje ter se bo ogibala vsakega vmešavanja v notranje zadeve, kakor hitro se bo ta vojna zadovoljivo končala. K izjavljanju ljudskega komisarja o stališču centralnih držav napram ukrajinski ljudski republiki je priporočil v. Kühlmann, da hoče štirizveza sama o tem odločiti, katerim državam se ji zdi dobro priznati samostojnost.

Na vprašanje Trockega glede meje južno od Bresta Litovskega je odgovoril državni tajnik v. Kühlmann, da se je skušalo najti med etnografskim stališčem in historično nastali in mejami razumno srednjo črto.

G. Trockij je izjavil, da je zadovoljen s tem, da se sestane vojaško-tehnična komisija, ki naj presodi mejo južno od Bresta Litovskega.

Državni tajnik dr. v. Kühlmann je naglašal, da hoče predlagati novo formacijo, ki bi mogla pod gotovimi okoliščinami tvoriti drugi člen mirovne pogodbe, ki naj se sklene. V zvezi s tem hoče še ponoviti, da sklep miru, ki ne obsega zagotovitve izpraznenja pokrajine zaveznikov držav s strani čet petrogradske vlade, ne pride v poštev. Glede večkrat omenjenega vprašanja Alandskih otokov mora izjaviti, da mora sklep miru dati Nemčiji najmanj zopet one pravice, ki jih je imela po svojih pogodbah ob izbruhu vojne.

G. Trockij je izjavil, da bo Rusija ravnotako kakor sedaj kliče svoje čete iz Perzije nazaj, odpošlela svoje čete tudi iz Turčije. Kar se tiče vprašanja Alandskih otokov, mu ni prav jasno, o katerem minimumu pravic je govoril državni tajnik.

Državni tajnik dr. v. Kühlmann je odgovoril, da obstoja minimum, na kateri je mislil tedaj, v tem, da se otoki z udeležbo ob Vzhodnem morju živčih narodov v najširšem smislu nevtralizirajo. Da bo popolnoma jasen, izjavlja, da je prvo zahtevo, drugo pa predlog.

Dne 10. februarja je imela podkomisija pod predsedstvom avstro - ogrskega sekcijskega šefa dr. Gratzja dve seji, v katerih so prišli v prvi vrsti do besede strokovnjaki. Do sporazuma ni prišlo. Začetkom seje ljudske komisije dne 10. februarja je državni tajnik dr. von Kühlmann najprej govoril o nekem ukazu, katerega je glasom poročila iz Petrograda rusko vrhovno poveljstvo objavilo za razširjenje med nemškimi četami in ki naroča ruskim vojakom, da naj pregovore nemške čete k nastopu proti njihovim sovražnikom nemškim generalom in častnikom.

G. Trockij je izjavil, da o takem ukazu ničesar ne vé.

Državni tajnik dr. v. Kühlmann je vprašal predsednika ruske delegacije, če ima še kaj sporočiti.

G. Trockij je izjavil, da je njegova delegacija mnenja, da je po dolgih pogajanjih sedaj prišla ura odločitve. Narodni čakajo nestrno uspeha mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Po napadih na imperijalizem sveta je izjavil, da Rusija noče biti več deležna vojne. Rusija noče prelivati krvi svojih vojakov za interese ene stranke proti drugi. Zato bo popeljala Rusija svojo vojsko in svoj narod iz vojne. Rusija konča vojno ter sporoča to vsem narodom in njihovim vladam. Rusija daje povelje za popolno demobilizacijo vseh armad, ki stoje sedaj nasproti armadam Nemčije, Avstro - Ogrske, Bolgarske in Turčije. Njegova vlada odklanja sankcioniranje nemško - avstro - ogrskih pogojev. Rusija izstopa iz vojne, čuti se pa primorano, da ne podpiše mirovne pogodbe. Nato je sledila po vsebini že znana izjava o končanju vojnega stanja in o demobilizaciji vseh čet.

Državni tajnik dr. v. Kühlmann je odgovoril: Če analiziram sedanje stanje, stoji štirizveza z rusko vlado v vojni. Vojna podvzeta pa so vsled pogodbe o premirju ustavljena, bi pa takoj zopet sama oživela, kakor hitro odpade ta pogodba. Če ga spomin ne zapušta, pravi pogodba o premirju, da je sklenitev miru pravi namen te pogodbe. Če torej izgine pravi namen pogodbe o premirju, ker se ne sklene mir, bi po preteku določenega roka vojna podvzeta zopet oživela. Dejstvo, da ena izmed strank demobilizira svojo armado, bi na tem niti dejansko niti pravno ničesar ne izpremenilo. Znak za obstoj mirovnega stanja je obstoj mednarodnih odnosov, kakor je to običajno med državami, nadalje obstoj pravnih odnosov in trgovinskih zvez. On hoče g. predsednika ruske delegacije prositi, da pove svoje mnenje, ali namerava ruska vlada poleg izjave o končanju vojnega stanja sporočiti, kje potekajo meje ruske države. To je potreben predpogoj za obnovitev diplomatskih, konzularnih in trgovinskih stikov. Vprašati hoče, ali je vlada ljudskih komisarjev voljna, zopet sprejeti pravne in trgovinske odnose popolnoma v onem obsegu, kakor bi nastali vsled končanja vojnega stanja. Ta vprašanja so bistvena za presojo problema, ali je štirizveza z Rusijo v vojni ali v miru.

G. Trockij je izjavil, da svoji izjavi ne more mnogo dodati, nakar je državni tajnik von Kühlmann predlagal, da naj se vrši prihodnji dan plenarna seja, v kateri bodo zavezniki povedali svoje stališče k najnovejšim sporočilom ruske delegacije.

G. Trockij je odgovoril, da je njegova delegacija sedaj izčrpa vsa svojo polnomoč, ki jo je dobila. Zdi se ji potrebno, vrniti se v Petrograd. Vsa sporočila, ki bi jih stavile zavezniki delegacije, bo sprejela na kraju vlade federativne ruske republike, se bo o njih posvetovala in nato odgovorila.

Na vprašanje državnega tajnika dr. von Kühlmann, na kateri poti naj bi se vršila ta izmena misli, je odgovoril g. Trockij, da je imela ruska vlada iz Bresta Litovskega direktno brzojavno zvezo s Petrogradom. Predno so se pričela pogajanja za premirje so se nasprotniki sporazumeli potom brezžičnih brzojavov in poleg tega se nahajalo sedaj zastopstva štirih zaveznikov držav v Petrogradu, ki morejo občevati s svojimi vladami. Na tej poti se da napraviti zveza. Seja je bila nato zaključena.

G. Trockij je izjavil, da svoji izjavi ne more mnogo dodati, nakar je državni tajnik von Kühlmann predlagal, da naj se vrši prihodnji dan plenarna seja, v kateri bodo zavezniki povedali svoje stališče k najnovejšim sporočilom ruske delegacije.

G. Trockij je odgovoril, da je njegova delegacija sedaj izčrpa vsa svojo polnomoč, ki jo je dobila. Zdi se ji potrebno, vrniti se v Petrograd. Vsa sporočila, ki bi jih stavile zavezniki delegacije, bo sprejela na kraju vlade federativne ruske republike, se bo o njih posvetovala in nato odgovorila.

Na vprašanje državnega tajnika dr. von Kühlmann, na kateri poti naj bi se vršila ta izmena misli, je odgovoril g. Trockij, da je imela ruska vlada iz Bresta Litovskega direktno brzojavno zvezo s Petrogradom. Predno so se pričela pogajanja za premirje so se nasprotniki sporazumeli potom brezžičnih brzojavov in poleg tega se nahajalo sedaj zastopstva štirih zaveznikov držav v Petrogradu, ki morejo občevati s svojimi vladami. Na tej poti se da napraviti zveza. Seja je bila nato zaključena.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. februarja. (Kor. urad.) Z bojišč ničesar novega. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. februarja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprecht. V posameznih odsekih artiljeriji in minsko delovanje. Oddelek nekega polka pomorščakov so pripeljali od izvidnega sunka v belgijsko črto jugozapadno od Mannekensvere, 2 častnika in 26 mož vjetih nazaj. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Severozapadno in vzhodno od Reimsa živahno izvidno delovanje sovražnika. V okolici Prunaya in jugovzhodno od Tahura so se razvili živahni artiljerijski boji. — Skupina vojvode Albrehta Württemberskega. Bojno delovanje je v zgornji Alzaciji včasih oživelo. Meseca januarja so izgubili sovražniki na nemških frontah 20 priveznih balonov in 151 letal. Od teh je padlo 67 za našimi črtami, ostali, kakor smo videli, onstran sovražnih pozicij na tla. Mi smo izgubili v boju 68 letal in 4 privezne balone. — Z ostalih bojišč ničesar novega. — von Ludendorff.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

14. februarja. Pogostoma uničevalni ogenj obeh artiljerij v Judikarijski dolini, na južni aslaški visoki planoti in vzdolž srednje Piave. Med Gardo in Adizio so prekorčali naši drzni vojniki več žičnih ovir sovražnika in presenetili na dveh mestih izpostavljene sovražne črte, ubili nekaj straž in pripeljali nekaj vjetnikov. Vzhodno mostišča Capo Sile smo razbili z mino izpostavljeno sovražno postojanko, katere posadko je ubila eksplozija. Našli smo nekaj pušk.

Sunek v angleški kanal.

Berlin, 15. februarja. (Kor. urad.) V noči od 14. na 15. februarja so napadle naše torpedovce pod poveljstvom korvetnega kapitana Henckelsa močno stražo angleškega kanala med Calaisom, Doverjem in rtom Gris Nezom ter Polkestonom. Flotila je ustavila neko veliko stražno ladjo, več oboroženih ribiških parnikov in več motornih ladij. Prišel se je boj ter so bile sovražne ladje večidel uničene. Naše torpedovke niso bile poškodovane in niso imele izgub ter so se polnoštevno vrnile.

GENERAL FOCH VRHOVNI POVELJNIK ENTENTE.

Zanava, 15. februarja General Foch je bil imenovan za vrhovnega poveljnika vojaških operacij ententnih držav, vendar pa ni dobil naslova generalistima.

Spomini in nade.

Za Novo leto smo bili konfiscirani, ker smo opisali neke težke sanje grofa Czernina. Danes se nam ni bati take cenzurske nesreče: nekaj tokrat ne bomo pisali o neuporabnih sanjah, ampak o goli zgodovinski istini, ki bo grofa Czernina prijetna: kronika ga bo v njegovi nameri, poslati avstrijsko - ukrajinske legije novi državi Ukrajini na

pomoč zoper boljševiško nadlogo, ter mu dala orožje v obrambo, če bi komu prišlo na misel, mu očitati, da se o takim počenjanjem vmešava v notranje razmere tujih držav.

Evo zgodovinske istine v treh podobah!

I. Poljska je bila pred 150 leti samostojna država, a poljski kralj je bil le senca in poljski državni zbor to rdečo prepirov. Ni bil to zdrav parlament, a parlament je vendarle bil, zalog svobode in samoodločevanja. »Ne bomo tega trpeli ob svojih mejah,« so rekli absolutni monarhi, pruski avstrijski in ruski, ter so intervenirali: razkosali so Poljsko ter si vzeli vsak svoje. Zaman so protestirali največji Poljaki in zaman so govorili: »Naj se nikdo ne vmešava v našo svobodo!« Avtokrati so zmagali.

II. Francoska revolucija je odnesla kraljevske ostanke srednjega veka. Solnce svobode je vžilo na Francoskem. Njega žarki so posijali tudi v Neapol, kjer je na krhlem prestolu sedel nesposoben vladar. Regimenti so se spuntali proti avtokratu. »Pošljimo armado v Neapol, da napravi tam red in kaznuje preokube,« je rekel (1821) avstrijski kancler Metternich, izvrševalec dunajskega kongresa, in intervenirali so v Neapolju in zatrli svobodo.

III. Lajoš Košut je l. 1848. govoril madžarske besede o svobodi ter proklamiral ogrsko republiko, neodvisno od Dunaja. Polklicali so na pomoč prijatelja in varuha, carja ruskega Nikolaja, avtokrata. Nikolaj je interveniral zmagal pri Vilagožu ter Ogrsko položil Dunaju pod nož. Dva leti potem je na grobu svobode zavlada tudi v Avstriji absolutizem.

Politični položaj.

Dunaj, 15. februarja. Včeraj popoldne se je vršil ministrski posvet, ki je trajal več ur.

Dunaj, 15. februarja. Danes zvečer je zborovala parlamentarna komisija Poljskega kluba ter je sklenila predlagati jutrišnjemu plenarnemu zborovanju poljskih poslancev, da naj Poljski klub preide tako v državnem zboru kakor v delegacijah v najostrejšo opozicijo.

Dunaj, 15. februarja. V današnji seji parlamentarne komisije Poljskega kluba je bilo izdano poročilo, ki pravi: Načelnik baron Götz je poročal o izjavi, ki jo je podal ministrskemu predsedniku. Parlamentarna komisija je vzela njegovo poročilo soglasno in z odobravanjem na znanje. Vršila se je na to večurna debata o nadaljnjem postopanju. V debati je prišlo do izraza ogorčenja poljskega naroda in odločnost se bojevati za narodne pravice. Pokazalo se je, da vlada popolna edinost tako glede presojanja zadnjih dogodkov, kakor tudi glede stališča, ki ga mora narod zavzeti v poljskem vprašanju.

Dunaj, 15. februarja. Grof Czernin namerava te dni konferirati z raznimi politikmi ter hoče zlasti Poljakom podati pojasnila o ukrajinskem vprašanju. Prihodnji teden se bodo najbrže vršile zopet seje zunanje-političnega odseka avstrijske delegacije.

Dunaj, 15. februarja. Jutri konferira vitez Seidler z nemškimi socialno-demokratskimi voditelji ter upa pridobiti socialne demokrate vsaj za to, da se pri glasovanju o proračunskem provizoriju odstranijo.

Lvov, 15. februarja. V mestu se vršijo poljske narodne demonstracije. V mestnem domu je posebno zborovanje poljskih zaupnikov vseh strank sklenilo, da naj poljski poslanci v slučaju, da ostane njihova parlamentarna akcija brezuspešna, položijo mandate. Poljski politiki so bili pozvani, da naj sledijo poslancu Glombinskemu, ki se je odrekel vseh avstrijskih časti.

O Bosni in Hercegovini.

Klasičen vzgled, kako znajo informirati inozemstvo o razmerah pri nas, nam podaja članek, ki ga objavlja ugledni nizozemski list »Nieuwe Rotterdamse Courant« izpod peresa svojega »ogrškega dopisnika«. Ta korespondent, ki »služi« v avstrijskem vojnem tiskovnem stanu in se sedaj že dolge tedne klati po Dunaju, kjer ga štejejo krogi okrog »Neue Freie Presse« med svoje »intimuse«, spušča od časa do časa strupene članke proti avstrijskim Slovanom v svet ter se je sedaj lotil poljskega poborja na belo, kar je v Bosni in Hercegovini črna. Opozarjamo na infernalno zlobnost tega plačnika, ki skuša odgovornost za lakoto v Bosni zvrniti na ljudstvo in zaključuje svoj spis z besedami, da ljudstvo v Bosni nima povoda se pritožiti! Članek se glasi:

V prvih letih vojne sem prišel kot vojni korespondent opetovano tudi v Bosno in Hercegovino. Prvič poleti 1914 ko se je pred sarajevskim sodiščem vršila razprava proti morilcem Franca Ferdinanda in ko se je od vzhoda sem bližala srbska armada prestolnici anektiranih dežel. Pozneje sem bil v Bosni še večkrat, poim 1915. in 1916, ko sem potoval v Črno goro in Albanijo, takrat ravno zavojevani. Pozneje sem proučeval gospodarski položaj okolišnih krajev. Od same vojne je dežela (Bosna in Hercegovina) zelo malo trpela, kar se v njej niso vršile no-

bene važnejše vojne operacije. Navzlic temu je bila usoda prebivalstva vse prej kakor zavidanja vredna. Pri tem pa se ne sme pustiti z vidika, da je bilo prebivalstvo po večini samo krivo. Srbski ljudje v teh provincinah, zapeljani od velikosrbske propagande, so sanjari kakor v vseh južnih pokrajinah monarhije že dolga leta o novi mogočni srbski državi, v kateri bi gospodovali sami in živeli v dosedaj neznanj svobodi. Na tihem so gojili nado, da bo Srbija v vojni z monarhijo zmagovalka in ljudstvo, ki je ostalo doma, se je dalo zapeljati, da je končno izkazovalo sovražniku važne službe. O vsem gibanju avstro - ogrskih čet je bil neprijatelj natančno obveščen, na drugi strani pa njemu, sovražniku, nikakor ni bilo težko, v obmejnih krajih dobiti za svoje čete zanesljivih vodnikov.

Tako povzročena škoda je bila ogromna. Avstro - ogrske vojne sile so utrpeli težke izgube in večina izdajalcev — ponekod tudi nedolžnih ljudi — je plačala te zločine z življenjem.

Da se napravi konec temu nevdržnemu stanju, so odpeljali ljudstvo iz vseh obmejnih krajev. Muslimani, ki so tu prebivali (okrog 100.000 ljudi) so že na početku vojne iz strahu pred srbskim vpadom pobegnili v zapadne okraje, kjer jih je morala država hraniti. Srbi pa, ki so doma čakali na osvoboditelje z onega brega Drine, so morali na ukaz vojnega poveljstva zapustiti svoje domove in so bili prepeljani v druga mesta monarhije; kar je bilo med njimi nezanesljivih elementov pa so jih zaprli v ječe. To je bilo hudo in prizadetih je bilo mnogo nedolžnih. Toda priznati se mora, da vlada po okupaciji Črne gore in Albanije nič ni opustila, da čim preje olajša usodo nesrečnih, ki so bili brez pristreška. Najprej so seveda dobili dovoljenje za vrnitev Muslimani. Dobili so živeža in stavbni material, da popravijo svoje hiše, kmetje tudi krmo in kmetijsko opravilo, da morejo obdelati svoje njive. Potem je bilo poslano evakuirano srbsko prebivalstvo na svoje domove in tudi to je dobilo nujno pomoč, da more zopet na delo. Del tega prebivalstva je bil na pričetku sovražnih vojnih operacij zbežal v Srbijo, kjer so jih zmagovalne čete osrednjih držav polovile. Tudi tem ljudem — bilo jih je več tisoč — ki bi bili morali biti pravzaprav postavljeni pred preki sod, je bosanska vlada dovolila vrnitev v domače vasi. Še tisti, ki so odšli s srbsko armado čez Sandžak v Albanijo, upajoč, da bodo mogli zbežati na italijanskih ladjah v Italijo, so bili s podporo vlade spravljani zopet domov in na ta način obvarovani pogina. Usoda teh nesrečnikov, ki so jih srbski zapeljivci in italijanski zavezniki v Albaniji tako sramotno zapustili, je bila tako strašna, njihovo trpljenje tako hudo, da je sama vlada spoznala, da so za svoje izdajalstvo že zadosti kaznovani in da je iz človekoljubnosti smatrala za nepotrebno, da neznatni ostanek teh ubožcev, že tako hudo kaznovanih, še sama kaznuje. Kakor znano, je večina teh ubežnikov na strašnem potu čez albanske Alpe umrla lakote in onemoglosti. Obtoženi so bili samo voditelji, ki so, kakor je natančno razvideti iz preiskave, že dolga leta huškali ljudstvo in katere so sodišča v Sarajevu, Banjaluki in v Bihaču tudi obsodila v zapor.

V juliju 1916 so bili vsi begunci in evakuiranci zopet v svojih vaseh in od tega časa stori bosanska vlada vse najboljšje, kar more za to ljudstvo, ki je, dasi je deloma iz lastne krivde, v vojni izgubilo vse. Vlada je izdala zanje velike vsote, ker razmere v Bosni in Hercegovini ne dovoljujejo se obračati na javno dobrodelnost, kakor je to bilo v avstrijskih kronovinah in na Ogrskem, kjer so nabrali milijone, da olajšajo usodo onih, ki jih je vojna spravila na beraško palico!

Dasi vlada dosedaj v Bosni in Hercegovini radi razmer v Albaniji po nalogu vojnega poveljstva vojno stanje, je vlada že poleti 1916 uvaževala, je li bi ne bilo mogoče sklicati sabor in obnoviti konstitucijo iz leta 1910. Pokazalo se je, da je to neizvršljivo. Po uboju prestolonaslednika Franca Ferdinanda je bilo ogorčenje proti Srbom v deželi tako veliko, da so predsednik sabora, Musliman, in njegov namestnik, Hrvat, ter voditelji muslimanskih in hrvaških strank kratkomalo izjavili, da nočejo več sodelovati s srbskimi elementi v saboru in so zahtevali, da se sabor takoj zapre. To se je tudi zgodilo. Ostal pa je načrt, da se čez nekaj časa, ko se razburjenje nekoliko ublaži, sabor zopet skliče. Med tem je bila izbruhnila vojna in pokazalo se je takoj, da je tretjina srbskih saborskih poslancev zbežala k sovražniku, ali pa je bila obsojena radi velizdaje. Zato je cesar 6. februarja 1915 sabor razpustil. Dokler traja vojna se naravno ne more govoriti o novih splošnih volitvah, ker je skoraj vse moško prebivalstvo pri vojakihi.

Ni pa prav iz tega izjavljati, da vlada v deželi vojna oblast. Na čelu vlade stoji, kakor običajno, višji oficir, general Sarkotič, toda uradniki so ostali na svojih mestih, kakor tudi od ljudstva izvoljeni okrajni svetovalci. Tako je vsa prehrana, da navedem le en primer v rokah teh od ljudstva izvoljenih svetovalcev.

Samo posebi umljivo je, da trpi prebivalstvo Bosne in Hercegovine, kakor prebivalstvo v ostalih deželah monarhije, vsled omelenih zalog živil. Toda ne glede na to dobimo, če se vozimo skozi deželo vti, da povsodi vlada red in mir in da narod nima nobenih vzrokov se pritoževati! Ljudje, s katerimi sem govoril, so mi to odločno potrdili, dasi

seveda tudi v Bosni in Hercegovini vse hrepeni, da bi bila vojna končana.

Bolgarska in Poljska.

Slovani smo tekom vojne čisto v isti sapi mislili na Poljake in Bolgare. Zdelo se nam je, da njih nastop meri v isto smer. Res so oni sami iskali medsebojnih vezi in skupnih interesov. Zadnji čas jih pa očitno postaja strah, ene kakor druge. Pred nekoliko dnevi se je v saloni poljskega vice - ministra Dzierzewskega v Varšavi vršil politični sestanek, na katerem je dr. T. St. Grabowski, voditelj poljske politične ekspoziture v Sofiji, poročal o stanju poljskih interesov na Bolgarskem. Najzanimivejše je bilo njegovo poročilo o vplivih ruske boljševiške revolucije na bolgarsko družbo in o razmerju Bolgarske do Poljakov. Boljševstvo je bilo bolgarskom opozicijskim strankam (narodnjakom, cankovistom, narodnim demokratom) povod, da so se obrnile na desno v smer politike današnje vladne Radoslavova; nastal je namreč v njih strah, da bi se ruski kaos spričo neposrednih bolgarsko-ruskih zvez ne preselil tudi na Bolgarsko. Ta strah je rešil Radoslavova v nevarni krizi lanskega novembra. Narodnjaki so mu takrat v sobranju pomogli do zmage. Edino takozvani »stresni socialisti« so ob boljševiški revoluciji vriskali, nadejale se, da republikanski duh pride tudi na Balkan.

Ker je Bolgarija zavojevala, kar je hotela, bolgarska javnost ne vidi več vzroka, zakaj se ne vojskovati, vendar hoče centralnima državama zvesta ostati. Bolgarski uspehi so učinili ne le politike kralja Ferdinanda, ampak zlasti popolne organizacije bolgarske armade — silna armada je najboljši argument v mednarodni politiki. Ne more pa Poljak biti zadovoljen s stalištem Bolgarske za vstajajočo Poljsko je v zadnjem času povsem oslabil, in sicer radi tega, kar Poljska še vedno nima svoje lastne armade; tu je bila Bolgarska težko razočarana; bolgarska vojna komisija, ki se je koncem prošlega leta mudila v Varšavi, se je vrnila potra in Bolgari so začeli naglašati, da se cela zgradba bolgarsko - poljske medsebojnosti, o kateri so bolgarski državni sanjali od začetka bolgarske osvoboditve, mora porušiti, ako Poljska brž ne dobi močne armade. Često Bolgari primerjajo razmere na Bolgarskem, kakor so bile po letu 1877., ko so Rusi okupirali deželo in bili v njej neomejeni gospodarji, s sedanjim položajem Poljske, češ, Bolgari so se takrat umeli iztržiti iz rok okupatorov in se organizirati kljub najsilnejšemu pritisku. Poljaki pa se sedaj kažejo pasivne, ko bi vendar njih glavna skrb morala biti misel na samostalno armado. Seveda to neutesljivo razočaranje nad Poljaki čutijo le politični in vojaški krogi; bolgarska publika ima vedno žive simpatije za Poljake kot voditelje kulturnega Slovanstva; v znanosti, umetnosti, gospodarstvu in obrtu ostane Poljska dolgo šola za Bolgare.

Referat Grabovskega je izzval živo diskusijo, ki se je dva dni pozneje nadaljevala. Vsekar slika Grabovskega daje misliti. Predvsem nam kaže popolnoma militaristični značaj bolgarske države, ki sloni ne le v sedanjosti na bajonetih, ampak gradi tudi vso bodočnost na njih. Pri tem je nekoliko nejasno, zakaj so Bolgari pravzaprav tako potrti, če Poljska nima civilne armade; želijo bi imeti v njej zavezništvo, na proti komu? Ali računajo s potrebo in neizogibnostjo nove vojne? Na voino z Rusijo pač ni misliti, odkar je tam zavladala revolucija. Važno je vedeti, da vlada strah pred boljševiškim idejami tudi na Bolgarskem; ta ruski »eksport« bo odsej tem bolj nevaren, ker ga ne bodo ovirale fronte.

Italijanski parlament.

Burna seja.

Curih, 15. februarja. (Kor. ur.) Včerajšnja seja italijanskega parlamenta je bila jako burna. Socialisti Mazzoni se je pritoževal radi prepovedi priobčevanja sovražnih vojnih poročil, zlasti ker je eno tako poročilo dokazovalo odgovornost za kobariški poraz vojskovodij in predvsem toliko slavljenu Cadornu. Odgovoru državnega podtajnika za propagando Gallenga je sledil prvi hrup povodom vprašanja glede vojne industrije. Radikalec Angeli se je zavzemal kot poročevalec pristojne komisije za to, da zbornica dovolj kazensko zasledovanje socialističnega poslanca de Giovannija, ker je v vlaku rekel, da bi bila vojna je zdavraj končana, ako bi Italijani storili isto, kar so storili Rusi. Turatti je izjavil, da italijanska vlada in takozvana demokracija storita vse, da prikazujeta nekdanji avstrijski režim za tak, ki zasluži prednost pred drugimi. Nato je sledilo zabavljanje med pristaši vojnih strank, ki so kričali »boljševiki«, in socialisti, ki so jih zmerjali z »osli«, »lajliki«, »obešenjaki« itd. Pri glasovanju je bilo sprejeto kazensko zasledovanje de Giovannija. Poslanec Cotugno je izjavil, da si Italija odtuje balkanske narode s svojim nacionalističnim programom in si je vselja v notranjosti in v inozemstvu nezaupanje in antipatijo. Med hrupom je govoril poslanec generalni poročnik Mazzini, član parlamentarne zveze. Po njegovih sodbi bodo centralne države spomlad v glavnem napadle italijanski fronto, kjer jim obetajo strateški, taktični, politični in moralni uspeh velike dalekosežnosti. Govornik je skušal dokazati, da je bil kobariški poraz posledica italijanskih operacij na Banjšicah in proti Grmadi in da bi bilo mogoče utesniti sovražno prebitje, ne da bi bil potreben splošni umik. Odrejena preiskava mora biti bolj parlamentarna značaja. Skupina pristašev vojnih strank je vabila na njega: Maksimalistični general! Drugi Krikenlo! Vojni minister Affieri! V imenu bojujočih se armad in naše domovine Vas prosim in rotim, da ne govorite dalje! Ministrski predsednik Orlando rdeč od leze: Preiskava se raztegne na vse faktore kobariškega poraza, ali mi ne moremo dovoliti — in Vi kot general morate razumeti ta vzrok — da se v tem trenutku vsa naša armada podvrže preiskovalnemu postopanju. Mazzini nadaljuje: Boril sem se na severni fronti. Moj sin je padel. Ne morem opustiti izjave svojega prednika.

Nato je kritiziral malo avtoritativno ravnanje vlade z armadnim vodstvom in je zaključil ob splošnem hrupu s pozdravom spominu padlih in vročimi željami napram hrabro se boreči armadi.

Politične vesti.

— **Ljubljanska konflikcijska praksa.** Danes dopoldne se je vršila razprava o prizivu našega lista, zastopane po odvetniku dr. Ivanu Tavčarju, zaradi delne konflikcijske nekega članka v št. 28. »Slov. Narod«. Razprava se je vršila pred senatom deželnega sodišča pod predsedstvom deželnosodnega svetnika Vedernjaka ter pred prisodni ki dež. sod. svetnikom Regallyjem in Račičem in je trajala skoraj 3/4 ure. Državno pravdnštvo je zastopal sam državni pravdnik dr. Pajnič. Kakor ni bilo drugače pričakovati, je bila pritožba zavrnjena. S to razpravo se bomo pečali še v prihodnji številki.

— **Poskus ali kaj?** Nedo dolgo tega je neko okrajno glavarstvo na Kranjskem (pa ne v Kočevju) začelo nekemu županstvu pošiljati nemške dopise. Le-to je prvič odgovorilo, drugi tudi in ker je glavarstvo uvidelo, da gre, se je ponavljalo. Županstvo je pa eksperimentu napravilo konec. Da ne postanejo nemški dopisi slovenskim županstvom »zgodovinski«, je omenjeno županstvo nemški dopis okrajnemu glavarstvu nekega lepega dne kratkim potom vrnilo in zahtevalo slovenskega, ker župan ni dolžan plačevati tolmača. Od tedaj dobiva županstvo le slovenske dopise. Tako naj napravijo vsi, kjer bi se tako eksperimentiranje poskušalo!

— **Ustavljenje »Narodnih Listov«.** Iz Prage poročajo: Vlada je zopet preklicala 14. t. m. odrejeno ustavljenje »Narodnih Listov«. — Pokazalo se je, da je ustavljenje »Narodnih Listov« res zagrešil furor teutonico - bureaukraticus. »Narodni Listy« namreč cesarjevega manifesta za to niso objavili na odličnem mestu, ker so ga dobili tako pozno, da je bilo to tehnično nemogoče.

— **Kaj vemo in česa ne vemo?** »Nar. Listy« pišejo: Ako bi bil nam kdo pred leti rekel, da v dobi brezzične in druge telegrafije, diplomatičnih agentur, stalnega mednarodnega stika in tako dalje bomo imeli o tem, kar se godi po svetu, bolj zmešane podatke, kakor so jih imeli ljudje pred tisoči leti, bi se mu bili smejali. Danes res vemo, kaj je včeraj govoril predsednik kitajske republike, kaj danes misli avstralski premier in kam pojde jutri kralj argentinskiš špeharjev na sprehod. Nasprotni temu pa nič ne vemo o sosedni državi, ki jo stresa razkol že mesece in mesece, o teh dogodkih vemo manj kakor o notranji zemlje obse. Bela garda je porazila Rdečo gardo, Rdeča je porazila Belo. Boljševiki so dobili Kijev, istočasno pa so bili grozno poraženi. Kijlenko je bil uradno odgnan v zapor, zraven pa je uradno zopet na svobodi. Ukrajina je prejela denar od četrdesetih, mir pa je sklenila z osrednjimi državami. Nikdo ne vé, zakaj se Rumunija bojuje z rusko revolucijo, ruska revolucija z Ukrajino, Kaljedin z vsemi, Kornilov pa Bog vé s kom. Angleški premier, navadno tako dobro informiran, pravi dandanes kakor kak naven človek iz Dobruške ali z Vinohradov: »Ne vemo, kaj se godi« ...

— **Demonstracija poljskih politikov.** Z Dunaja poročajo: Kakšno razburjenje vlada v poljskih krogih, je razvideti iz dejstev, da je bivši minister dr. Glombinski, voditelj poljskih narodnih demokratov, odločil vse svoje avstrijske re-de ter tudi čast tajnega svetnika. Zatrjuje se, da bodo Glombinskemu sledili tudi še drugi odlični Poljaki, predvsem bivši minister Dlugosz, voditelj poljske ljudske stranke.

— **Dogodki v hrvatsko - srbski koaliciji.** Iz Zagreba poročajo: Kakor znano, je poslanec profesor Šurmin že pred daljšim časom odločil mestno tajnika izvrševalnega odbora hrv. srb. koalicije. Sedaj je izjavil tudi dr. Ivan Lorković, da se ne smatra več za člana izvrševalnega odbora. Izvrševalni odbor je na to kooptiral poslanca grofa Kulmerja in dr. Poljaka ter izvolil za tajnika poslanca Wilderja.

— **Iz hrvatske socialistične stranke.** Na Hrvatskem je nastal zanimiv spor med socialističnima voditeljema Jurjem Demetrovičem in V. Koračem. Slednji je očital Demetroviču, da je on hotel vpreči hrvatsko socialno - demokratsko stranko v voz politike grofa Černina. Nanaša se to na neki razgovor, katerega je imel Demetrovič z nemškim socialno - demokratskim voditeljem dr. Rennerjem na Dunaju. Nekateri soc. demokrati so bili, kakor zna-

no, nekaj časa intimni z avstrijsko oficiozno politiko. Demetrovič zavrača Korača, priznava, da je iskal »zvez«, toda le v ta namen, da bi na Hrvatskem preprečil Rauchov režim ekskluzivistične politike in da bi se bil v onem času omogočil na Hrvatskem politični pravec, ki bi stremil za okrepljenjem hrvatske narodne sile, smatrajoč to za predpogoj za dosego narodnih ciljev. Demetrovič pravi, da hočejo nasprotniki izvršiti nad njim politični umor, ker ga drugače niso mogli odstraniti iz javnega življenja in socialističnega pokreta. — Demetroviču zopet odgovarja Korač: Demetrovič dobro vé, za kaj gre pri razgovoru z dr. Rennerjem. Gre za predloge, ki nam jih je prinesel z Dunaja glede stockholmske konference. Hic Rhodus, hic salta!

— **Žurnalistična neresnost.** V Zagrebu izhaja »Obzor«, ki je po obsegu sicer največji hrvatski dnevnik, spada pa med tiste liste, ki so najmanj resni. V jugoslovanskih časnikarskih krogih so splošno znane metode, po katerih se urejuje »Obzor«. Največji vlogi igrajo škarje, »Obzor« pa se dela, kakor bi tega instrumenta sploh ne poznal. Pri njem je vse original in še preplunka kakor stvar iz »Bernar Bunda«, ne reče priprosto, to je iz »Bunda« (ki je prišel danes v Zagreb), temveč pravi: iz Berna nam poročajo, in če šita v kakih starih nemških čitangah vest, ki je še ni pobral iz drugega lista, pa trdi, da mu brzojavljajo iz Berlin, iz Varšave. O tej metodi se je v hrvatski žurnalisti ki že mnogo govorilo in spominjamo se, da je »Hrvatski Pokret« svojčas »Obzor« prav občutno potkal na prste. Pomagalo ni nič. Konečno je to stvar okusa in »Obzor« naj se pomeni o tem s svojimi naročniki in čitatelji (ki jih sicer nima na pretek). Vso našo javnost pa mora zanimati ta metoda tam, kjer naravnost škoduje našim narodnim interesom. Zadnje dni čitamo v »Obzoru« informacije o položaju v Avstriji, ki so datirane z Dunaja in zapeljujejo čitatelja, ki »Obzorove« prakse ne pozna, v zmoti, da so to lastna poročila omenjenega lista. V resnici niso drugega kakor stari šmarn iz »Tagespošte« in »Neue freie Presse«. Pa ne le stari, temveč tudi lažnivi šmarn, skrupčan dostikrat s tako očitno tendenco proti Slovanom, posebnost tudi proti Jugoslovanom, da se še politični otroci ne dajo speljati na led. To pa »Obzora« prav nič ne ženi. On podaje to, kar so nemški žurnalisti skušali — za svojo originalno medrosti! Tako čitamo v »dunajskem« poročilu »Obzora« z dne 13. t. m., da opozicijske odločnosti Jugoslovanskega kluba ni vzeti preveč resno, ker zadnje glasovanje (katero?) kaže, da se dejanja te skupine ne vjemajo vedno z besedami. Mi niti nečemo podkati »Obzor«, da je v službah avstrijske vlade, ki širi to bečasto trditve po nemškem časopisu, temveč smo prepričani, da servira »Obzor« te informacije svojim čitateljem, ker jih je pač prepisal iz nemških listov. Protestiramo proti takemu varanju naše javnosti. — Če »Obzor« ne more dobiti lastnih zanesljivih poročil, naj vsaj pove, da so informacije, ki jih podaja, n. e. m. š. k. e.

— **Srbska skupščina se je sešla 12. t. m. na Krfu.** Glavni predmet razprave je bil krfski pakt, sklenjen med ministrskim predsednikom Pašičem v imenu srbske vlade in drjem Trumbićem v imenu Jugoslovanskega odbora.

— **»Vorwärts« o boljševikih.** Kako sodijo nemški socialni demokrati o delu in uspehih ruskih boljševikov, dokazujejo sledeča izvajanja berlinskega »Vorwärtsa«: Razkroj v Rusiji je dosegl svoj vrhunec. Naravnost nemogoče si je misliti, kako daleč segajo posledice razkroja v vse življenje. Mraz in lakota, nobenih železnih in pošt-nih zvez, skrajna samovolja, pritisk in muka, prenehanje vsake organizacije v gospodarskem in javnem življenju, neprikrita anarhija, vse to so ozkočelni fantasti zmedenega boljševizma imenovali uresničenje socializma. Na ta način je bilo nadaljevanje vojne popolnoma izključeno. K temu prihaja še stanje armade, ki ni bilo za nikogar več tajno. Plačani agenti, najhujši izdajalci, ne morejo spraviti kake dežele v hujše zadrege kakor boljševiški proroki državljanske vojne. Vseemu svetu je bilo znano, da je Nemčija nameravala prekiniti pogajanja v Brestu Litovskem. Javno mnenje je bilo prepričano, da skušajo boljševiki zavleči mirovna pogajanja. Trocki je v eni zadnjih sej v Brestu Litovskem protestiral proti temu ter izjavil, da ne more biti nič bolj enostavno in manj dvomno, kakor ruske zahteve. Diskusije o raznih definicijah in izrabljanje spornih točk niso provzročili Rusi, kljub temu pa je nemška javnost priznala nepotrebnost nadaljnjih pogajanj. Zavlačevalni taktiki naj se napravi konec. Prekinjenje mirovnih pogajanj bi moralo imeti takoj za posledico obnovitev vojnega stanja s centralnimi državami. Vojna v notranjosti, vojna na meji, popolno prekinjenje uvoza živil, armada v razkroju, povsod strahovita beda in nikjer izhoda, pod takimi pogoji ni bilo misliti na nadaljevanje vojne. V tej situaciji se je odločil Trocki za šahovski potez, ki je presegel vsa svet. Ker ni videl nobene-

ga izhoda in ker bi moglo imeti nadaljnje zavlačevanje pogajanj za posledico, da bi javnost njemu pripisovala krivdo, da se pogajanja razbila, ni mogel storiti ničesar drugega, kakor da je odložil orožje. Izjavil je torej nasprotni stranki: »Rusija nima moči in ne more uveljaviti principov svoje revolucije z orožjem v roki. Vi ste opetovano zadnjič na usta avstro - ogrskega zunanje-ga ministra slovesno izjavili, da želite mir, ki naj se zgradi na principu brez aneksij in brez odškodnin in na principu samoodločbe narodov. Dobro, mi prepuščamo vam, da uredite svet po teh principih in da pokažete, kako hočete te principe uveljaviti.« Na prvi pogled smo videli, da je ta manever skoraj dosegel svoj namen. Trocki je hotel prisiliti nasprotno stranko, da se jasno izrazi. Te jasnosti pa pozneje ni bilo. Pač pa najdemo namigavanja, da postaja položaj v baltičkih provincijah za rusko fronto obupen vsled upoštevanja odhajajočih vojakov. Tudi se namigava, da je nastala potreba skrbeti za vzdržanje miru. V resnici pa demobilizacije vstajajo za Rusijo največje težkoče, ki bodo imele posledico največje trpljenje prizadeti. Kako se bo vse to rešilo, si niti misliti ne moremo. Poleg tega moramo računati z velikanskim ogorčenjem vseh meščanskih in tudi širokih nemščanskih krogov proti boljševikom. Kredit revolucije je v ljudskih masah hudo oman. In medtem gre za izgubo vsega onega, kar je tako lepo vzcvetelo, kar je obetalo srečo in solnce delavskemu razredu in človeštvu...

— **Ruski general o bodočnosti Rusije.** Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt« L. Adelt poroča iz razgovora z generalom Sytinom nastopno: General je rekel med drugim: »Vsakdo v mojem zboru pozna moje mišljenje. To se ni prav nič spremenilo, ako sem se tudi jaz na zunanje spremenil. Jaz sem star vojak in ljubim svojo domovino. Rusija je bolna in sicer jako bolna. Notranje je popolnoma desorganizirana in ob takih razmerah misli vsakdo, da si sme odrezati kos Rusije. Ali prišlo bo drugače. Rusija je medved, katerega je zadel močan udarec, ali ta medved si bo kmalu opomogel. Za svojo osebo sem popolnoma prepričan, da bo Rusija imela v najkrajšem času monarhično vladno. Verjemite mi, da si Rusija želi monarhije.« To zatiranje starega zaslužnega vojaka me je fapiralo toliko bolj, ker mi je malo poprej tudi eden najintimnejših poznavateljev Rusije slavni branitelj Bukovine polkovnik Fischer isto zatrdil. Sytin je nadaljeval prav energično: »Jaz ljubim boljševike, kakršna sta Lenin in Trocki, ali samo, ako sedim z njimi v fotelu pri gorki peči in se pogovarjamo o svetovnozgodovinskih problemih. Pri takem razgovoru so jako interesantni. Kakor hitro pa vstanem in stopim v javno življenje, nočem imeti z njimi nikakega opravka. Oni so idealisti. Praktično se ne da z njimi nič napraviti.« Na vprašanje, kako si misli bodočo preobrazbo Evrope, je odgovoril Sytin: »Kar se tiče Ukrajine, mislim, da ni slučaj, da je ona prva napravila mir. V Ukrajini je najmočnejše protiboljševiško gibanje in jaz vidim v njem veliko idejo, ki bo dobila kmalu vidne oblike. Da smo šli v boj proti Avstro-Ogrski, obžalujem iz srca. Kje so bila nasprotstva? To je največji zločin naše tajne diplomacije, da je ustvarila umetno nasprotstvo med nami in Avstrijo in je podžgala do sovraštva, ki pa je na mah prenehalo, ker ga pač v ljudski duši ni bilo. O Nemčiji moramo priznati, da je močna, da njeno prebivalstvo kaže samozavest, kakršne še ni bilo in da je požrtvovalno, kakor malokateri narod v zgodovini. Nemčija se bojuje za svojo enotnost in morda tudi za svojo samostojnost.

— **Rumunski kabinet.** Sofija, 17. februarja. Iz Babadaga poročajo 13. t. m.: Novi rumunski kabinet je sestavljen takole: predsedstvo Avarescu, zunanje Misu, vojna Janovescu, gradbe Culcscar, poduk Cantacuzene, justica Satatenau, finance Solcu, policija Filipescu. Podlaga, na kateri je sestavljen ta kabinet, je: Mir s centralnimi državami.

— **Bolopaša na smrt obsojen.** Pariz, 14. februarja. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Bolopaša je bil soglasno obsojen na smrt. Poccher je bil obsojen na tri leta ječe, Cavalini in kontumacijam na smrt.

— **Repington proti Lloyd Georgeu.** Bern, 15. februarja. Polkovnik Repington pravi v svojem poročilu o konferenci v Versailles, da krožijo glede nastopa Lloyd Georgea tele vesti: Lloyd George je baje poskusil vplivati na konferenco, kar se mu pa ni posrečilo. Tudi je prepričan, ko se je govorilo o efektivni moči angleške armade in ko so se nujno zahtevala ojačenja, vsako podrobno diskusijo te zadeve ter ni dal zavezanikom v tem pogledu nobenega upanja. Končno je za operacije na zapadni fronti angleški generalni štab v Londonu praktično izločil in na ta način odvzel feldmaršalu Haigu eno njegovih najbolj potrebnih akcijskih sredstev. Polkovnik Repington izjava, da je slo za udarec proti Turčiji, kar je pri kopčenju nemških čet na zapadni front-

ti za vsakega trezno mislečega človeka naravnost nepojmljivo. Zatrjuje se, da se Lloyd Georgea ta namen ni posrečil, ker mu je nasprotoval Clemen-ceau. Repington graja nadalje Lloyd Georgea v najhujših izrazih zaradi pomanjkljive vojne organizacije v domovini. Slišal je na Francoskem zelo ostre kritike o Lloyd Georgeu. Zahteva se, da angleški parlament končno odloči o vprašanju ojačenja čet ter da naj zaslisi v javni seji armadno vodstvo. Repington naglašja, da se bori vsa Francoska kakor en mož za svojo stvar. Enako nastopa tudi Amerika. Samo angleške vojske so se znatno skrčile. Polkovnik trdi na to, da je konferenca v Versailles zavezniškemu vojnemu svetu nasproti prejšnjim izjavam Lloyd Georgea priznala dalekosežno eksekutivno oblast, ki je ravno za pričakovano odločitev proti velikemu nemškemu upadu sumljiva, ker angleško armadno vodstvo praktično izgubi razpolaganje z lastnimi rezervami. Poleg tega izloča novo vrhovno poveljništvo generala Focka in angleškega generala, ki ga je imenoval Lloyd George londonski generalni štab. V resnici je Lloyd George nadomestil avtoriteto Haiga in Robertsona s svojo lastno avtoriteto. Njega torej zadeva vsa odgovornost, kar pa bi bila slaba tolažba, če bi stvar ne bila uspela. Lloyd George je sedaj brezdvomno in jasno dokazal svojo popolno nezmožnost, voditi Anglijo v tej veliki vojni. Parlament mora za to pri tem položaju nastopiti kakor se mu zdi potrebno.

— **Senat proti Wilsonovi diktaturi.** Ženeva, 15. februarja. »Herald« poroča iz Newyorka: Senat je odklonil z vsemi glasovi proti 13 glasovom predlog, da se izroči Wilsonu diktatorska oblast.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Občinski zastop občine Zlatopolje se soglasno in z navdušenjem pridružuje majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba in izreka njegovim članom, zlasti načelniku gosp. dr. Korošču popolno zaupanje in jim kliče: Le krepko naprej po začrtani poti do zmage! — Iskreno se zahvaljuje prevzvišenemu knezoškofu za njegov odločen nastop in jasne besede v svrhu edinosti naroda. — Obenem zahtevamo skorajši in pravični mir s pravico samoodločbe narodov v nadi, da po takem miru zasije tudi našemu narodu solnce lepše bodočnosti.

Goriški begunci (starešine družin) v občini Smihel - Stoniče pri Novem mestu se izjavljamo za jugoslovansko deklaracijo naših državnih poslancev z dne 30. maja 1917. in se pridružujemo zahtevi uresničenja jugoslovanske države pod Habsburško dinastijo. — Pri tej priliki darovali za Krov spomenik 535 K 50 v.

Slovensko ženstvo za deklaracijo.

Izpolnujoč oporoko našega velikega in nepozabnega Slovana gosp. dr. J. E. Kreka, se z vsem srcem pridružujemo žene in dekleta občine Zlatopolje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in izrekamo popolno zaupanje poslancem tega kluba in prevzvišenemu knezoškofu pa za njegov možati nastop pristržno zahvalo. — Edina naša želja in zahteva pa je skorajši in pravični mir s pravico samoodločbe narodov. — Sledi 197 podpisov.

Možje in žene, fantje in dekleta iz fare Sostro pod Ljubljano se navdušeno pridružujemo državnopravni izjavi »Jugoslovanskega kluba«, podani v drž. zboru 30. maja 1917. Hočemo in zahtevamo, da tudi nam zasije solnce svobode v naši Jugoslaviji, da bomo pod žezlom Habsburžanov na svoji zemlji svoji gospodarji. Poslanec »Jugoslovanskega kluba« izrekamo za njihovo energično in smoteno delo v dosegu ciljev jugoslovanske deklaracije vse priznanje in popolno zaupanje. Posebno hvaležni smo svojemu prevzvišenemu knezoškofu, da se je tako možato zavzel za našo narodno stvar. Vsemogočnega pa prosimo, da naš narod in njega vodnike podpira v tem težkem boju in našim prizadevanjem podeli svoj blagoslov. — Sledi 717 podpisov iz vseh 9 vasi fare Sostro t. j.: Dobrunje, Zador, Sostro, Podmolnik, Sadija vas, Podlipoglav, Čemnice, Zagradišče in Zavoršje.

Podpisane žene in dekleta vasi Veleosovo, Trate, Vogle, Doklo, Senčur pri Kranju, se z olim srecem pridružujemo majniški deklaraciji in izrekamo jugoslovanskemu klubu in njega načelniku popolno zaupanje. — Podpis: Veleosovo - Trate 53, Vogle 125, Doklo 153, Senčur 97.

Idrijske narodne žene in dekleta slovesno izjavljamo, da se navdušeno pridružujemo majniški deklaraciji »Jugoslovanskega kluba«. Z največjo radostjo pozdravljamo priliko, da se moremo javno zahvaliti »Jugoslov. klubu« za njegovo neustrašno in posledno delovanje v prid sveti narodni stvari. Pozivljamo ga, naj se za nobeno ceno ne odmakne od začrtane poti — zavedajoč se, da stojimo trdno in nemoteno na njem. — Sledi 679 podpisov.

Postojanske žene in dekleta so poslale še nadaljnjih 346 podpisov.

Podpisane slovenske žene in dekleta iz Konjiške okolice, župnije Sv. Duh v Ločah, v lastnorodni podpis izražajo svojo odločno voljo, da se politično ujedini vsi Jugoslovanski narodi habsburške monarhije pod avstrijskim vladarjem. 759 podpisov. Skupno število vseh podpisov iz konjiške okolice znaša 2295.

Žene in dekleta Cerkljanske občine se z vsem srcem pridružujejo deklaraciji iz 30. majnika 1917., ter kličejo: »Le naprej do popolne zmage.« 386 podpisov.

Podpisane žene in dekleta iz Kranja se z vsem srcem pridružujejo najmanjši deklaraciji in izrekajo »Jugoslovanskemu klubu« svojo popolno zaupanje. Zavedamo se, vseh dolžnosti slovenskega ženstva, zavedamo se pa tudi žrtvi, ki jih je doprinesel naš zvesti narod; zato pa prosimo slavni »Jugoslovanski klub« naj nam izpolni edino plačilo, ki ga želimo: samostojnost, neodvisnost; vstrajno naprej, prej ali slej moramo doseči kar nam po vsej pravici gre. — Kranj in okolica 755 podpisov.

Ker naših mož in fantov ni doma izjavljamo žene in dekleta fare poljske občine Poljane, deželne občine Trata in Javorje: Vse dežele kjer živimo Slovenci, Hrvati in Srbi v našem cesarstvu, se morajo združiti v eno skupno in svobodno Jugoslovansko državo pod habsburškim cesarjem, kakor to zahteva Jugoslovanski klub naših poslancev na Dunaju. Pozdravljeni in blagoslovljeni, ki prinese mir. Ne moč, ne sila, pravica in ljubezen ga bo rodila. — Sledi 939 podpisov.

Teorija in praksa.

S Stajerskega nam pišejo:

Slovensko javnost je treba skrbno opozoriti na nemške gospodarske napade, ki so naperjeni zoper našo narodno posest.

V večjih nemških mestih se vabi nemško občinstvo brez razlike strank z javnimi oklici k podpisovanju delnic po 50 kron za obnovo Gorice.

Oklic ima na videz nedolžen nadpis »Aktien für Görz« — pozivlja pa Nemce k zbiranju sklada za nakup po vojni hudo poškodovanih, deloma porušeni in zapuščenih in zaradi tega cenih domov ali stavbnih parcel v mestu Gorici. Tako se naj ustvari velik kompleks nemških stavbišč in nemških domov, ki naj ostanejo za vedno v rokah zanesljivih Nemcev; ti pa naj skrbje za izključno nemške stanovnike, naseljene nemških rodbin, nemških obrtnikov, trgovcev itd. Tako upajo Nemci pridobiti za nemstvo zelo važno postojanko na državni železnici proti Trstu.

Protiakcija naj začne na naravnost strahotni poročili mukah trepič narodni svet.

Treba bi bilo izdati delnice po 10 kron (bogotini - dobrotniki jih lahko podpisujejo po 10, oziroma več) za novo zgradbo slovenske Gorice, ker je baš sedaj dosti denarja med ljudmi in bi bil greh, če bi se ta denar obrnil v gotovo manjvredne namene, kakor je opisani.

Sedaj je čas, da se dela za Gorico. Slab vojskovodja tisti, ki pravi trenutek zamudi!

Deklaracija je krvavopotrebnost narodno geslo in naš veliki nacionalni program ali gnotno delo t. zv. drobno delo nas mora ohraniti pri življenju, ker nam drugače še tako lepa teorija ne pomaga nič.

Tudi za družbo sv. Cirila in Metoda in slovenske šolske otroke sploh ter vse — zares koristne narodnoobrambene sklade nabirajmo sedaj v potu svojega obraza, da lahko narodno živimo, delamo in napredujemo!

Z Goriškega.

15. februarja.

Se enkrat štandreež po... Ako bi bilo našim državnoupravnim faktorjem res do tega da plodovita goriška dežela letos kaj pridelala, bi se bili pobirali nred vsem za one dele, ki slove po množini svojih pridelkov. Tako bi se bila morala tovarna skrb obrniti pred vsem na goriško polje, v prvi vrsti na ono pri štandreežu. Vrtolji. Mirnu, Sovodnjah, ki je znano na tržih zbog svojih pridelkov, katere daje zgraditi se spomladi in ki se vrste celo leto. Pričakovala se je ta skrb in marsikateri se je računalo za goriški pridelki leta 1918. Dunajski župan dr. Weisskirchner je bil v Gorici in si je tam že zagotavljal goriške pridelke za dunajski trg. Ali ako pojde tako naprej, kakor doslej, ne bo goriških pridelkov še leta in leta. Pa bi bili lahko že letos v obliki meri, ako bi vladala na raznih visokih in odgovornih mestih preudarnost. Ali čujte, kaj se je zgodilo s štandreežem! Vas je res obilo trpela in kakor smo poročali, je le malo stanovani. Še ta za silo, na razpolago. Ali ob Soči pod Rojčami in ob kolodvoru so bili napravili Italijani lepe udobne barake in sicer mnogo, ki so sežale tla dol do Sovodnjah. Vprašamo kaj je bilo treba razbiti in uničiti te barake? Ali ni bilo toliko razsodnosti takrat, da bi bili pustili na miru te barake, ki so odšle iz dežele laški sovražnik, ki jih je nastal in pustil cele in dobro urejene? Štandreež bi se bil moral izborni okoliščini z njimi, pa ne le štandreež, tudi druge sosedne vasi. In ako bi bilo ob rekli kje prevlačno, saj je moglo hake barake prenesti drugam. Štandreež je v kategoriji C. par ljudi bo doma, drugi pa bodo jokali po svojem polju v preznastvu še nadalje. ... To, kar se je zgodilo s štandreežem, priča o velikanski konfučnosti, malomarnosti in nesposobnosti na morda tudi hudobiji odvedovnih oblastih, to je prava sramota za državno upravo.

Kako je v goriški deželi. Ni moka, ni kruha, ni zrna soli. Politična oblast je obljubljala po okrožniški aprovizaciji, ali župani nimajo še

nobene aprovizacije, samo okrožnico lahko pokažejo lačnim občanem, da se nasitijo z njo. Tržaški namestnik se vozi gor dol iz Trsta na Dunaj, z Dunaja v Trst, deželni glavar hodi okoli brez glave, politični uradniki zmagavajo z ramen, župani kličejo na pomoč, prebivalstvo praša kruha in semena, tuintam zakriči kak poslanec, vse je zbežano, zmešnjava na zmešnjavo, jok in krič, lakota in bolezen, vmes pa se dela škoda, ki grozovito narašča od dne do dne. Ogromna je škoda, provzročena deželi, odkar je osvobodjena. To so razmere, ki kriče do neba.

Iz Gorice. Neki goriški meščan, ki ima hišo v eni najpomembnejših ulic, in sicer lepo, veliko hišo, pripoveduje: Groza me je obšla, ko sem stopil čez prag svoje hiše. Z velikimi stroški sem jo uredil, da je bila čista, čedna, lepa hiša, gotovo v krasni prometni ulici. Ali kakšna je sedaj? Na eni strani je res precej pokodovana po italijanskih izstrelkih, toda druga, da je ostala cela. In kako je po sobah, hodnikih, stopnicah. Strašen smrad ti udari v nos, in kamor stopiš, stopaš po blatu. Zelodec se ti preobrazi, ako hoš nekaj časa po stanovanjih. Kar je bilo pohištva in drugih reči v hiši, vse je razbito, raztolčeno, razdrapano, strgano, nalašč pokodovano. Sedaj vidim, da res ni bilo nobene varnosti v Gorici, odkar je zopet naša, in je tudi sedaj ni. Najbolj bol delavca, da začno čediti in pospravljati in da iz teh poneznanih prostorov odstranijo zdravju škodljive »snovi«. In kdo mi povrne škodo na pohištvo, opravi, podovih, itd? Neverjetne reči se gode na Goriškem.

Minister za javna dela na Goriškem. Napovedan je dohod ministra za javna dela na Goriškem. Oglejmo si hoče Gorico in menda tudi bližnjo okolico. Ali prav bi bilo, da si ogleda tudi Kras in na Tolminkem in Bovškem pokodovane kraje. Vse premalo pozornosti se obrača tem krajem, ki so istotako, nekateri še več, trpeli kakor kraji ob Soči v goriški ravnini. Narodni zastopniki pa naj porabijo to priliko in povedo ministru vse, kar jim teži srce. Morda bo vendar kaj zalego in pomagalo!

Iz Furlanije tudi prihajajo obupni kliči, da je brezbižnost vlade in njenih zastopnikov dosegla višek. Ne brizga se ne za aprovizacijo, ne za preskrbo kmetov s semeni in orodjem, tako, da ako se bo še nekaj časa zavlačevalo, je letošnji pridelek že izgubljen. O červinjanskem okraju, ki je v vojni najmanj trpel, pravijo, da ima še marsikaj v zalogi in dolžnost politične oblasti bi bila, da z odvskom preskrbi hujše prizadete kraje. Ali nič tega se ne vidi, so pa že tu simptomi oduševanja.

Pri slovenskih beguncih.

H. — V Pragi, v februarju.

V težkih dnevih, ko je volni vihar razpodel tisoče in tisoče slovenskih rodbin iz njihove drage in lepe domovine v hladno tujino, niso imele češke dežele dosti prilike, da bi ponudile vsem ubogim bratom roko v pomoč. Razmera je bila nastanjen pri nas na Moravi več, na Češkem pri Visokem Mrtvu, v Turnovu v Kralupih in okolici. V Pragi so bili naši begunci gostje le poljski židje. O Slovincih in Hrvatih iz Istre se je samo pripovedovalo, da se je ta in oni dan neljal mimo nas kak begunski vlak z juga. Z grozo, žalostjo in sočutjem smo slišali takrat o prizorih, ki so pretresali srca gledalcev in o bedi uboge ljudstva, ali pomagati ni mo mogli.

Pred nekaj dnevi sem bil v Kralupih, kjer živi razen Malorusov in trentinskih Italijanov tudi več Slovencev. Prvi človek, katerega sem vprašal, od kod so ti Slovenci, mi je odgovoril: To vam lahko pove g. revident Krejci na postaji, on je slovenski konzul, on se tudi briga zanje. V mislih g. revidenta sem srečal dve Slovenci in se nemalo začudil, da uradnik iz češkega provincialnega mesta govori popolnoma pravilno slovensko s slovenskimi kmetijami. Na vprašanje, kje se je našel, je odgovoril: »Prišel je vlak z begunci, zmetali so jih na peron in nihče več se ni brigal zanje. Noben človek v Kralupih ni znal slovensko, begunci na tudi nikdar niso slišali češke besede. Kaj torej? Poskusil sem, da se morem sporazumeti z njimi s svojo ruščino, pa smo se lahko dorozgovorili. Potem sem se učil iz »Vvmazalca« (mala slovenska slovnica za Čehe) in potem iz Skrbinske učne knjige, otroci so mi posodili šolsko knjigo in tako sem se naučil slovensko. Sedaj smo Slovani in se lahko razumemo med sabo.«

Begunci so razdelili po okolstih vaseh. Bile so to žene z otroki in nekoliko starcev. Skoraj sami kmetijski ljudje iz Goriškega, iz štandreeža, Osvetarskega, Podgore, Dola, Lokvice, dalje nekaj rodbin iz Brestovca na Krasu in Cezsoče na Bovškem. Dandanašnji je v kralupskem glavarstvu 348 Slovencev. Vsem se je godilo in se godi slabo. Glavarstvo jim je nakazalo stanovanja v gostilnah in praznih hišah v vaseh, potem pa se ni več brigalo zanje. Aprovizacija po čeških vaseh je tako težka, ker nimajo niti. Nekoliko boljše je v Kralupih. »Konzul« se je trudil, da bi kolikor mogoče olajša tem nevarnim ljudem bedno življenje. Glavarstvo mu je pozneje dodelilo skrb za vse Slovence. Ali ni bilo ne obleke, ne čevljev, ne hrane, dasi je posredoval in urgiral pri oblastih in tudi pri begunskem oddelku na Dunaju. Ker je glavarstvo delo razne nenrlike, je odločno odklanjal odgovornost in protestiral. Prišel je na vizitacijo monsijon Delucan. Gospod Krejci je dobil pisмено pohvalo in tudi goriški deželni glavar dr. Faldutti se mu je zahvalil za skrb. Toda pomoči ni bilo. Pomagala sta samo slovenska duhovnika C. Vuza in M. Roic, ki sta večkrat obiskala begunce in žolaki ravnateli Znidarski iz Brna. Uradi so ostali napram usodi beguncev popolnoma hladni. Brigali so se samo za to, da bi prišli vsi nad 18 let stari moški k vojakom.

Na stanovanju g. »konzulac« som srečal 2 begunce starih mož in dekle. Potrnežljivo sta čakala že nekoliko ur. V črtah njuneza obraza, ki mi je ostal v spominu, ni bilo ljube, sim-

patičnega ognja, boječe so bile poteze valed stalnih akri za domovje in valed dolgega trpljenja v tujini. Ako govoril z njimi, so jim razprostreli na obrazu trpki namseh. »Od kod ste?« Iz Opatjega sela. Hijo imam lepo, novo,« odgovoril stari in zdi se mi, da se mu solze zableskajo v očesu. »Katera hiša je vaša?« Hijo, živo mi slika, da vidi na cesti proti Gorici stoječa nova in lepa hiša je njegova. Povem mu po poročilih iz »Slovenskega Naroda«, kako je v Opatjem selu in globoko vzdihne. Na vprašanje, kako jim gre tu na Češkem, bolešno povezi glavo in reče: »Se tako, so tu dobri ljudje, gre se nekako. Vsi komaj čakamo, da se vrne domov. Ljudje so pridni, tako trdo delajo. Mi živimo doma laise.« Ali se spominjate še dobrega kraskega vinca, persuta, kraskega sira...?« Dečica, stara okoli 18 let, zna že dobro češko. Kdor more, dela pri vaških kmetih, ali po večini so to stari ljudje ali žene, katere morajo skrbeti za otroke. Obloko imajo skoraj še vsi fisto, v kateri so sem prišli. Dobilo sicer kaj, ali to ni za nič. Toliko, da otroci ne ostanejo nagi. Vidi se takoj, da židje delajo dobro grefte, uradniki so zadovoljni, da so rešili zopet nekaj aktov, predstojniki, da vršijo humanitarno delo, ali uboga begunka, mati 3 otrok, oče je padel pri Gorici, ne daleč od doma, drži pelerinje iz snovi »kakor za ribe loviti« in ne ve, kako bi s to pelerinjo ubrala pred mrazom vse tri. Impozantna slika za sedanje »humanitarno« delovanje.

Begunski slovenski otroci obisku-jejo češko šolo. Kako uspevajo, sem vprašal učitelja. Kakor češki. Vsi govorijo češki in pridno se učijo. Samo bolji živi so nego naši. V »meščanski šoli« imam enega, nekega Vizičtina, ki je bil nekoč razposajen, ali na edini opani »Vizičtina«, glej da prideš domov kot pričen, marljiv in naoblaščen deček, ki je postal iz njega najboljši fant v celim razredu. Trentinski otroci imajo svojo laško šolo, malo manj tudi svojo, ker imajo tu svojo učiteljico.

Umrla je v Kralupskem glavarstvu po uradnih sporočilih 14 beguncev, največ mali otroci, izmed 5 stariših oseb pa sta se 2 onesrečili. Berta Marušić stara 18 let, ki je delala v železarni na Kladnu je umrla vsled zasrpljenosti krvi. 19letni Devetak pa je utonil, ostali 3 so bili stari ljudje, katere je spravila pod zemljo starost. Otroci, katerih je umrlo 9, so prišli že sem bolni. Pod češkim obnebijem je zagledalo luč sveta 8 slovenskih otrok, ki pa ne pridejo domov kot Franceti, Janezi, Antonci, ampak vsi imajo na čast češkega narodnega svetnika ime »Vaclava«, samo eden, kateremu je bil boteh revident Krejci, nosi njegovo ime Bogumil. Begunsko dekle Kristina Klavornova se poroči s češkim strojnikom iz tovarne. Svatovski obloko, ki preskrbi begunski odboj.

Čehi splošno hvalijo Slovence, katerih prej niso poznali, toliko bolj, ker vsaka vas ima kakega sina tam pri Gorici. »Jaz imam sina v Doberdobi, tam počiva nekje pod skalami, tu pri nas pa so ljudje ravno iz iste vasi.« Tako mi je rekel neki priprosti delavec, češ vsi smo enako reveži, nas vse je zadel enaka usoda. Kako so se češki ljudje obnašali proti Slovincem, boste izvedeli pozneje od njih samih.

Dopis iz Celja.

(Od našega poročevalca.)

V Celju, 15. februarja.

Porotne obravnave v Celju. Dne 9. t. m. se je vršila obravnava proti posestniku Jožefu Planincu in njegovi ženi Tereziji iz Anovra pri Vidmu, proti pravemu zaradi umora lastnega očeta, proti ženi zaradi prigrvarjanja k umoru. Med zaslišanja Jožefom in Terezo Planinc na eni strani Planincem star. na drugi strani so že leta sem obstojali prepričani zaradi preživljanja in je moral oče sina zaradi tega večkrat izročiti sodišču. Avgusta lanskega leta je zopet izročil neko zadevo svojemu pravnemu zastopniku. Ker pa se je spor pravil, je hotel stari Planinc dne 25. avg. iti v Brežice, da tožbo ustavi, obenem pa vložiti novo tožbo, ker sta mu mlada odgovarjala stanovanje v hiši. Dne 27. avg. pa so ga našli v nekem klancu med Anovrom in kolodvorom na Vidmu ubitega z večkrat razbito črepljavo Preiskava je dognala, da ga je ubil sin, ki se je isto jutro navidezno podal v Rajhenburg nakupovat opako, a je to priliko porabil da je očeta v gozdu počakal in ubil. Jožef Planinc je sprva tajil, a se je zapletel v protislovja; končno je priznal, da je v prepričju iz jezice očeta udaril po glavi, a da ni imel namena, ga ubiti. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede uboja, in sodišče je obsodilo Planinca na 10 let težke ječe. Tereza Planinc je bila soglasno oproščena, ker ni bila dokaza, da bi bila moža k delanju hujšala. — Dne 11. t. m. je sedel na obtožnici klani komaj 18letni Vincenc Pišteršek iz Gor. Ložnice pri Slov. Pištrici zaradi uboja. Pri vsovanju je trčil ob svojega nasprotnika, ki ga je večkrat pri bodusumnosti ter stare jeze ga je udaril z brezovim kolom po glavi, da je v 24h urah izdihnil. Obtoženec je priznal; vsled »slovenskega priznanja« in mladosti je dobil 2 leti ječe. — Dne 12. t. m. se je imel zaslišati 50letni davčni oficijal Gustav Hlusič iz Celja zaradi poverljivega 702 K 83 v zaupanega mu denarja. Ta znesek je poslal dne 2. marca 1917 c. kr. sodniti na Vranskem iz zaručnice Simona Oseta davčnemu uradu v Celje s prošnjo, naj ga naloži v južnoštajerski hranilnici. To bi bil moral opraviti Hlusič. Ker sodišče ni prejelo vloženega knjižice, je ugrajalo zadevo dne 25. maja 1917. Dne 2. jun. 1917 je prejel od Hlusičke lastnoročno pisano in s stampiljo davčnega kontrolorja Franca Vaide opremljeno obvestilo, da bo zadeva kmalu urejena, a priznoma, da se dandaj ni mogla urečiti, ker se je denar izgubil. Dne 6. jun. je predstojnik okr. sodišča na Vranskem poslal zadevo tam se mudemu davčnemu referentu Protoschnigler. Pri zaslišanju je Hlusič trdil, da je naložil denar v obliki oslov pri kakem denarnem zavodu oz. v hiši se je pomotoma, ko je vranjska sodniti zadnje uveljavila, bil opančalen, da denar manjka. Odločno je trdil nenevarno. Značilno je, da je vranjska sodniti izročila zgoraj navedeno knjižico na 431 in 392 K s prošnjo, naj se denar doli, in da se trdi to zadevo Hlusič ureči. Šele na vprašanje vranjske sodniti dne 25. maja, značilno je dalo, da si je obtoženec v navedenem času dal večkrat od dvakrat-

skega sluga v poštnem posloju izročiti pisma ter tako prišel v posest urgence vranjskega sodišča, katere njegov predstojnik niti v roku ni dobil. Porotniki so pa vprašanje glede poverbe z ozirom na to, da ni bilo dokazano, da bi bil obtoženec potratno živl, da po pošti ni oddal kakega večjega zneska, da tudi dolgovi ni plačal, zavržili, in je bil vsled tega Hlusič oproščen. S tem je bilo prvo porotno zasedanje končano.

Po porotnem zasedanju v Celju. Kakor doslej vedno, tako se je tudi sedaj porotno zasedanje vršilo v znamenju nemškega razpravnega jezika. Kolikokrat se smo nastopili prou neznosni krivici, izvršeni nad našim ljudstvom v obliki nemških obtožnic proti nemščine docela nezmožnim ljudem, nemških govorov državnega pravdnika in predsednika. Edino kar slovenski obtoženec razume, je par vprašani predsednika nanj ter govor — zagovornika. Brez oziroma na to, da se s takim postopanjem zavlačujejo razprave, se množijo stroški države in stranke, je za normalnega človeka naravnost mučno, poslušati tako razpravo, ki bi bila lahko včas, namesto v trci, že v eni uri končana. In to vse zato, da se varuje dekorum nemstva sodišča na naših tleh, sodišča za naše ljudstvo. Je to kos onega naravnost smešnega stremljenja, obdržati vsak atom nem. nadvlade, da se bognejad ne bi niti z najmanjšo trohico podrl princip, da je vladni aparat v nemških rokah in da se nima slovenskemu jeziku v nobenem uradu priznati enakopravnost. Se ko sodnik razglasa sodbo, slovenski obtoženec do zadnjega trenutka ne ve, kaj bo z njim, zakaj tudi v imenu Njegovga Veličanstva razglasa sodba mora biti najprej nemška, potem šele vrže sodnik par slovenskih besed obtoženec v obraz. Vse to nam kaže v malem, da si v očeh kromarjev državne ladje, v očeh nemških birokratov naš narod vkljub neštetim žrtvam tekom vojne ni zaslužil niti najmanjše trohice pravice, da so vsi potoki slovenske krvi, ki so tekli za domovino in prestol, za naš narod bili brezpomeni. Potem pa še naj je kdo med nami, ki bi si ne želel, da si v bodoče svojo hišo po svoje uredimo, naj je se kdo, ki le trenutek dvomi o pravičnosti naše deklaracijske politike, katere glavni smoter je, izboljšati slovenskemu jeziku vse pravice, ki jih naj v polni meri uživa v bodoči — Jugoslaviji? Je to le majhen del velikega našega problema, a že ta sam na sebi znaten dovolj, da s podvoljeno in postoteno energijo vodimo bojo za svojo svobodo.

Vodja celjskega davčnega urada — pred poroto. Na drugem mestu poročamo o porotni obravnavi proti davčnemu oficijalu Hlusiču zaradi poverljivega. Razprava sama in obtožnica državnega pravdnika sta nam pokazali, da je spadal na zatožno klop pravzaprav tudi vodja davčnega urada Klementschič. Obtožnica izrecno pravi, da je »pomikanje kontrole v davčnem uradu v Celju omogočilo, da je tri mesece ostalo prikrito, da Hlusič denarja ni naložil«. To je naravnost grozna obtožba uradnega vodje Klementschiča, ki ima nalogo, podrejeno mu uradništvo kontrolirati. Pa kako bi utegnil Klementschič se bavitelj bolji s privatnimi nego uradnimi posli, kako je bilo mogoče, da ga je večina vidi na ulici, če bi svoje uradne dolžnosti vestno izpolnjeval? Kako bi se mogel sicer toliko brigati za nemško politiko? Sicer pa, kaj naj več pričakujemo od človeka, ki je bil, ko je vstopil k dvakratil na Laškem, pošten in zaveden Viljem Klemenčič, član Sokola, ki pa se je pozneje pomemčuril in postal zacizen nasprotnik slovenskega naroda ter je iz postojnega »čiča« v svojem imenu napravil »tschitsch«. Kot vodja davčnega urada je imel dolžnost, Hlusiča pri depositnih poslih strogo nadzorovati. Tega ni storil ter je s tem dokazal, da je nesposoben svojo službo vestno izvrševati ter da absolutno ne spada več na svoje mesto. Mnogo ima mož na vesti, in če finančni oblasti Hlusičkov slučaj ne bo zadovolj, da ga pošlje v davno »zasluženi« pokol, bomo posvetili še v kak drugi škrti človek. Ali se spominja Klementschič, kaj mu je zabrusil na nekem zborovanju veljsrata v Ormožu v obraz njegov »slovenski« del? Delno? Zanimivo bi tudi bilo za javnost vedeti, kaj je dal par dni pred porotno obravnavo Hlusič pri okrožni sodniti na zapisnik, kar je v disciplinarni preiskavi z ozirom na Klementschiča zamolčal.

Čudne stvari žulemo o tujajšnji davni tobačni. Ljudem se naravnost veljelo nemške načine tikovine in šifriranja učiti. Nedavno je neki častnik opazil prodajalca, naj le dote »vindharske« nemške, pomeči šifriranske učilnice, kar mu je svedela občutljiva z zagotovilo, da to ni dela. Za enkrat naj bo ta opomin dovolj.

Imirle je v drž. hotelu v Gradcu dne 14. t. m. trovec in gostnik Jožef Presker iz Zreč pri Konjicah.

Zborovanje slovenskih štajerskih obrtnikov.

Maribor, 13. februarja.

V Narodnem domu so se danes zbrali delegati Zveze južnoštajerskih obrtnih združenj. Prišli so v lenem številu, da povzdignejo slovensko obrtništvo in ga pripravijo na oni srečni dan — ki se nam bliža z velikimi koraki.

Zborovanje je otvoril Zveze g. Zupanc. Pozdravil je došle delegate, zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Verstovška, zastopnika časopisa in goste. Podal je nato zanimivo poročilo o delovanju Zveze, o stanju slovenskega obrtništva, o njegovih zahtevah ter o nalogah, ki čakajo slovensko obrtništvo v bodoče. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem v Zvezi je včlanjenih 15 združenj s 2039 člani. Predsednik se spominja slovenskega nemena, prerano umrlega g. Gaščka, ki je znanil slovenskim obrtnikom svoto. O stanju blaginje je poročal blaginjak g. Lovro Petrovar.

Po zanimivi debati je bil na predlog g. Pergerja izvoljen zopet stari odbor.

Nato je dobil besedo državni poslanec dr. K. Verstovšek, ki je sporočil zborovalcem pozdrave Jugoslovanskega kluba. Do sedaj se je za slovensko obrtništvo pri nas bore malo storilo. Mi moramo z vsemi silami pomagati povzdigati slovensko obrtništvo in trgovstvo, predvsem malega in srednjega ročnega obrtnika in trgovca Slovenški obrtnik mora rasti sicer našega naroda, posebno ob moji, kakor je do-

sedaj nemški trgovec sicer nemštva. Judeževi groši pokvarijo marsikatero dobročutečega Slovenca, da se prelevi v nemškutarja. Tega ne sme več biti. Slovenskem obrtništvo moramo prikrbeti pogoje za obstanek in napredek. Skrbeti moramo, da bo tudi slovensko obrtništvo deležno vseh podpor in drugih ugodnosti, ki jih dobijo nemški obrtniki. Po vojni bo položaj obrtništva čisto drugačen. Treba nam je torej že sedaj delati načrte za povzdigo tega velevažnega stanu in predvsem skrbeti, da ga osamosvojimo in pripravimo za ono veliko nalogo, ki ga čaka v bodoči Jugoslaviji.

Na to je posl. Verstovšek sklenil zahteve slovenskega obrtništva. Napravimo si načrt za veliko in dobro organizacijo slovenskega obrtništva na Slovenskem štajerskem prišli bo — kar Bog da — prav kmalu čas boljše in srečnejše bodočnosti jugoslovanskega obrtništva. Jugoslovanski klub hoče stati obrtništvo ob strani in mu pomagati do napredka. (Splošno odobravanje in pritrdjevanje.)

Predsednik g. Zupanc se je zahvalil dr. Verstovšku in Jugoslovanskemu klubu za izdatno pomoč.

G. Zdravec iz Središča je podarjal, da naj bo naloga slovenskega obrtništva in posebej še Zveze, da se ne bo toliko našega obrtniškega naraščaja raznorodilo. Obrtniška organizacija mora raztegniti svoje moči do zadnje hišice slovenskega obrtnika.

Poslanec dr. Kukovec je pozdravil zborovanje in je v zanimivih izjavah poudarjal potrebo organizacije. (Odobravanje in pritrdjevanje.)

G. Petrovar je nato predčital resolucije, v katerih se zahteva:

1. Ustanovitev trgovske in obrtne zbornice v Celju za Slovenski Stajer.

2. Slovenskega združnega inštruktorja in združnega inšpektorja za Spodnji Stajer, primerno slovensko zastopstvo v državnem obrtnem svetu, tretjino zastopnikov v deželnem zavodu za pospeševanje obrti v Gradcu.

3. Slovenskim obrtnikom in njih organizacijam se naj da na razpolago dovolj surovin, živil in drugih potrebščin. Slovenske obrtnike, ki so neobhodno potrebni, se naj oprosti vojaške službe.

4. Občni zbor izreka trgovski in obrtni zbornici v Gradcu vsled zapostavljanja slovenskih obrtnikov svoje nezaupanje; obenem protestira proti krivični sestavi štajerskega obrtnopospeševalnega zavoda v Gradcu.

5. Občni zbor izreka Jugoslovanskemu klubu in posebej še poslancu dr. Verstovšku za vzorno zastopanje koristi slovenskega obrtništva svojo popolno udanost in zahvalo.

6. Občni zbor izreka slovenskim deželnim poslancem svojo popolno udanost in zaupanje.

Resolucije so bile enoglasno in a navdušenjem sprejete.

G. Horvat iz Središča navdušeno male obrtnike za organizacijo in slika današnji položaj domačih rokodelcev.

G. Volk opisuje, kako delijo Gradčani sukanec na Slovenski Stajer. V Gradcu je sukanec dovolj, a nam ga ne dajo. Sukanec, ki bi morali dobiti Spodnještajerci, ostane v Gradcu in v ostalih delih Nemškega Stajera.

Nek zborovalec opisuje, kako nek graški trgovec prodaja sukanec, za katerega je (za posamezno štrono) nastavljena cena 32—36 v. po 5 K hrvaškimi židom, ki ga potem prodajajo po 6 K na štajersko. (Klici: Skandal! Tako delajo v Gradcu!)

Ko se je še oglašilo nekaj udeležencev k besedi, je g. Zupanc zaključil lepo uspešno zborovanje s željo, da se bomo na prihodnjem obnem zboru sešli srečnejši in veseliji v samostojni jugoslovanski domovini. (Živahno odobravanje. Klici: Živela naša Jugoslavija!)

Slovenski obrtniki za Jugoslavijo.

Po zborovanju je še g. Rehak iz Celja opisal zgodovino (25letno) gibanja in organizacije slovenskega obrtništva na Slovenskem štajerskem. Ob koncu je predlagal naslednjo izjavo, katere je bila sprejeta med viharimi živilkami:

»Slovenski obrtniki Slovenskega Stajera, zbrani na sestanku v Mariboru dne 13. svečana 1918, izrekajo popolno in neomejeno zaupanje Jugoslovanskemu klubu, osobito njega predsedniku g. dr. Koroscu, in v popolnem obsegu odobravajo deklaracijo s dne 30. maja 1917, to je enotno jugoslovansko državo, v kateri imajo biti združeni Slovenci, Hrvati in Srbi pod habsburškim žezlom. Slovenski obrtniki vidijo le v tem svoj nadaljni obstoj in napredek, da bodoča jugoslovanska država stori za obrtništvo na jugu monarhije to, kar dozdajšnji režim ni hotel storiti.«

Vesti iz primorskih dežel.

Vojno odlikovanje. Stotnik 20. lov. bat. Srečko Gro m je bil ponovno odlikovan s srebrnim Sigurnim laudis z meči za izvrstno delovanje pred sovražnikom.

Iz ruskega vjetništva je pobebral Andrej Nemec iz Semetra pri Gorici. 17 mesecev je bil v Rusiji. Sedaj išče svoje starše, katerim naznanja svoj naslov: Andrej Nemec, A. G. K. Komd. 45, Schützen Div., Etappenpost 448.

Patrona v otroških rokah. Pri Sv. Luciji se je onesrečil pred kratkim neki deček vsled eksplozivne vojaške patronne. To dni je neki deček našel patrono in se igral z njo. Pridružil se mu je šolni delavec sin Josip Testen. Oni deček je vrzel patrono končno na ognjišče, kjer je eksplodirala in strašno pokodovala Testena po obrazu; izgubil je eno oko in desno roko ima vse raztrgano. Pripeljali so ga v celovško bolnišnico.

Stenografija in daktilografija
izšče Dr. Jožef Stančič, odvetnik v
Gorici (pri Treh kronah). 704

Zidarskega polirja
sprejme stavbena tvrdka FRAN NE-
RAD v Gaberjah pri Celju. 742

Jšče se vrtnar za saditerijo in
zelenjavo. Stalna služba. Ponudbe pod „Gorenjske“
na upravo „Slov. Naroda“. 753

Proda se hiša z vrtom
v Ljubljani. Naslov pove upravnistvo
„Slovenskega Naroda“. 713

Jzurno stenografijo
sprejme s 1. marcem t. l. odvetnik
dr. Mirko Triller v Radovljici.
Plača po dogovoru. 763

Klapec močan, vajen pri konjih ki
razume izdelovati sodavod,
se takoj sprejme v službo. Plača 40—50
kron mesečno in prosto hrano. Ignacij
Paar, Jesenice, Gorenjsko. 706

Begunc kupi **novi ali staro orajo**
ali vzame na posodo proti odškodnini.
Naslov pove upravnistvo „Slovenske-
ga Naroda“. 734

Vajenec se sprejme takoj za
d'nikarsko obrt. Ponudbe na
Mihaili Sitarja, d'nikar-
skega mojstra, Gorenja Tribuša
pošta, Slap ob Idriji. 715

Meblovano sobo isče konceptni
uradnik. Cenjene ponudbe na uprav-
nistvo „Slov. Naroda“ pod „Domace“
724.

Na prodaj sta 2 konja (fuksa)
4 leta stara in radeč štimoj tudi 4
leta star. Ogleda se v Ljubljani, Po-
ljanska cesta 15. 701

Muva za govedo
najboljše kakovosti se v kamniškem
okraju (pri Lukovici) za svinjsko
mast ali špeh zamenja. Več se iz-
ve Bleiweisova c. 10/II desno. 727

Išče se za takoj ali kasneje
primeren za vinotoč. Ponudbe na
upravo „Slovenskega Naroda“ pod
„brez koncesije 737“. 73

Prodaj zeleniko (pušpan)
30 cm visoko po 3 K meter. Neža Ko-
stovec (prele Verovšek), Rožna
dolina 13b, p. Vič pri Ljubljani. 752

V kako pisarno v Ljubljani želi vstopiti
18 leten mladenič
vešč slovenskega, hrvatskega, nem-
škega ter deloma tudi italijanskega
jezika v govoru in pisavi (pisavo ima
lepo). Cenjene dopise pod „Hrvat/1918“
na upravnistvo „Slov. Naroda“. 748

Oddajam v zamenj za kakoršen-
koli živi več sto letnih priti-
kavih 5 letnih sadnih dreves.

Anton Ferant
umetni vinar
Ljubljana, Ambrožev trg št. 3. 656

Is proste roke se proda ob
glavni cesti tik kolodvora tečoča

hiša
v kateri so 4 obrti s 25 prostori.
Ponudbe pod „prosta volja 725“
na upravo „Slov. Naroda“. 728

**Prostor pri-
praven za
delavnico**
ali skladišče se odda s 1. mar-
cem. Poizve se Mostni trg 8. 759

Gostilniška koncesija
z vsemi pravicami se da v najom.
Ponudbe pod „Koncesija 765“ na
upravo „Slov. Naroda“. 765

Na prodaj sta
dve molzni kravi.
Poljanska cesta št. 55. 757

Prodajalka vajena trgovine z meša-
nim blagom, lahko tudi
kot samostojna, želi svojo službo preme-
niti. Cenjene ponudbe na naslov: „Pro-
dajalka 132“ Boh. Bistrica, Jstj. 707

Velika hiša
z vrtom št. pripravna za trgo-
vino, se v Kranju proda. Naslov
pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 749

Učenca iz boljše hiše, poštenih sta-
rišev, kateri ima veselje do
trgovine, je zadržan in krenak, sprejme
takoj in pod ugodnimi pogoji trgo-
vsko firmo I. Šuštan, Kranj (Bo-
renjsko). 714

Na prodaj so
hiše in stavbišča v Ljubljani
Pojasnita daje pisarna dr. Ivana Tav-
čar, Sodna ulica št. 2. 585

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in sta-
novanje skrbijo eno) sprejme ANTON
STEINER, Ljubljana, Jeranova
ulica št. 11. 175

Prazne
platnene vreče
moke, otrobo, fižola, sode, cementa v
vseh velikostih odda:
Kolonial-Import družba DINON &
ZILLOTTO, Trst. 745

Lekarna v Sežani išče
PRAKTIKANTINJO
v prvem ali drugem letu.

razglednic
pismenega papirja
in vseh pisarniških
in šolskih potrebščin
NARODNA KNJIGARNA
Ljubljana Prešernova ulica št. 7.

Dvoje prima damskih pernic
z dvoje gradi-problik se proda. Ogleda
se od 11—12 ure. Naslov pove uprav-
nistvo „Slovenskega Naroda“. 761

Proda se železen
štedilnik (Sparherd).
Streliška ulica št. 7. 774

Gospodična z večletno pisarniško
prakso želi primernega
pisarniškega dela na dom. Ponudbe pod
„delo na dom 770“ na upravnistvo „Slo-
venskega Naroda“. 770

Prodajalka strogo zanesljiva in v
mešani stroki dobro iz-
urjena moč, se sprejme v večjo trgo-
vino na deželi. Hana in stanovanje v
hiši. Ponudbe s sliko in zahtevno plače
sprejema upravnistvo „Slovenskega Na-
roda“ pod „Stalna služba 767“. 767

Proda se hiša v Zrstvu
ter 13 oravov dobrega travnika in 6 ora-
lov mladega gozda. Zemljišče leži ob
deželni cesti v Komen. Interesenti naj
se obrnejo za naslov na upravnistvo
„Slovenskega Naroda“. 771

Prodasta se 2 hiši
v Sn. Šiški iz proste roke, letni do-
hodki najemni e znašajo K 2.743 56
Naslov pove upravnistvo „Slovenske-
ga Naroda“. 739

Kupi se nova ali le
malo rabljena kočija.
Josip Premolč, Župelevec pri
Brežicah. 708

Karbid svetilke
za K 30 — in K 25 — Prižigalnike na
bencin K 3 — razpošilja 773
A. Lečnik, Borovlje, Koroško.

Lepo meblirana
mesečna soba
s posebnim vvhodom, s razgledom na
ulico se takoj odda. Več se izve
Stari trg št. 28 III. 761

Sprejmem
dva strojarska pomočnika
proti dobri hrani in plači event. tudi
enega vajenca.
Avgust TRAPING mlajši, strojar,
Kamnik. 673

Bukova drva
se prodajajo na Dolenjski cesti št.
5 in sicer na drobno klane od 10 kg
naprej, v polnih 500 kg ali 1 kubični
meter. Istotam se sprejmejo vozniški
po vsaki najvišji ceni. 756

Senilna ponudba
Gospodična stara 22 let, tigovsko
izobražena, si želi znanja v svetu
možive z inteligentnim gospodom.
Le resne ponudbe s sliko naj se
pošiljajo pod šifro „Zvezda sreča
763“ na upravo „Slov. Naroda“. 763

Pozor! V interesu trgovcev in vr-
tnarjev! Dobavljam vsake
vrste semena letošnje le-
tine, kaljiva, točno brez obveznosti
po najnižjih dnevni cenah.
Seme za čebulo . . . 65 K za 1 kg
Seme za solato zgoraj, glavno . . . 50 K za 1 kg
Seme za peterli . . . 50 K za 1 kg
Seme za korenje, rdeča, dolgo . . . 300 K za 1 kg
Seme za kumare, dolgo . . . 50 K za 1 kg
Seme za peterli, pol dolgi, debeli, zgodnji 40 K za 1 kg
Na željo pošljem tudi specialna vsako-
vrstna semena. Na oferte z manj kot 12 kg
vsake vrste se ne oziram. Radi hitreje
postrežbe in velikega pomanjkanja semen
prosim brzojavnega naročila. Dobavljam
dobre slamatne metle s toporiščem, zelo
trpežne, cena kosu K 6.
Zedinger Mayer, Mako.

8 vinarjev
(za pošto dopisnico)
Vas stane moi katalog,
ki se vam pošlje na za-
htevo zastonj.
Prva tovarna ur
JAN KONRAD,
c. l. kr. dvorni založnik v Mostu
(Brux) št. 1957 (Češko). Nikljaste
ali jeklene anker-ure K 26.—, 28.—,
30.—, bela kovina (glorja srebro) gol-
din ali jeklo remont z dvojnimi po-
krovmi K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—,
Budilke K 16.—, 18.—, 20.—, 3 letno
jamstvo. Pošilja se po povzetju. Za-
mena dovoljena ali denar nazaj. 736

„Kuba-Kava“
nadomestilo
„Milka“.
„Sopulin“ najbolj priznan lug.
Poper, cimet, paprika, žafran, klinčki,
vanilin — sladkor, prašek za peko, mlo
za raziranje, toaletno mlo in vsi ostali
specerjsko-kolonialni predmeti dobijo
se edino pri

Gjorgje Vučković-u.
Prva zagrebška importna in eksportna
agencija in komisijonalna trgovina in
skladišče na debelo.
Zagreb, Nikolićeva ulica št. 9.

Najnovejše
rokavice in parfemi

Velika
izbera rokavic in raznovr-
stnih parfemov
O. BRAČKO
LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12.

Kdor namerava prodati še kaj
KOSTANJEVEGA LESA !
naj ga ponudi takoj tvrdki
J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Zapirajte! Zapirajte!
Ravnokar došlo
več 1000 dvanajstoric visečih ključavnic
(„Anhangschlüssel“)
ter papirnatih servijetov, kateri so
prav po nizki ceni prodajo. 738
Ljubljana, Gradišče 7 Maks Cernak.

Srbečica, hraste, izpuščaji
izginejo kar najhitreje po uporabi „Dr. Fiescha original-
nega rujavega mazila“. Brez duha in ne omaže. Mail lon-
ček K 2-30, veliki K 4—, družnska porcija K 11—.
Dr. E. Fieschs Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. 532

Specijaliteta ! **Specijaliteta !**
Čajni-rum-nadomestilo „RUMODOR“
Nadomestek za citrone „HELZITERIN“ naravnost pri izdelovalcu
SIGMUNDU ALTBACHU, DUNAJ VI.
Kasernengasse 22. Odd. 20, brzojav 4133. 743
Cenik na zahtevo. : Naslov za brzojavke: Likörfabrik, Wien VI.

Spreten, povsem zanesljiv
šofer
za tovarni avto sprejme
se takoj v tovarniškem
podjetju na Sp. Stajer-
skem; mora biti tudi več
popravlil. Stanovanje in
hrano in dnevno znesek 2-40 K. Ponudbe z referencami,
prepisi spričeval, plačilnimi zahtevki pod „Zementfabrik
82a“ na anonc. eksp. Kienreich, Gradec, Sackstr. 772

Emil Kincs
Leopoldina Kincs vd. Škerjanc
roj. Podkrajšek
poročena.
Budimpešta. 12. februarja 1918. Ljubljana. 327

Naročite poljudni tednik
„Domovina“.
Prinaša pregled o vseh dogodkih minulega tedna, razven tega zanimive in važne
gospodarske, politične ter poučne članke.
Posamezne številke po vseh trafikah á 24 vin.
Naročnina za celo leto 12 K na
upravnistvo „Domovine v Ljubljani“
Sodna ulica št. 6. 597

Največja tragedinja Španske Leda Gys
v Kino Central v deželnem gledališču
Samo tri dni!
Sobota 16. ob 1/2 6, 7, 1/2 9. — Nedelja 17. ob 1/2 5, 6,
1/2 8, 9. — Ponedeljek ob 1/2 6, 7, 1/2 9.

Jesenske rože
Pretrsljiva, krasno opremljena španska drama.
V glavni vlogi najslavnejša **LEDA GYS.**
tragedinja Španske
Mulda, dama, ki se je izgubila. Senzacionalne iznajdbe.
Doživljaj slavnega detektiva Dagoberta Veseloigra s triki v enem
Oxa. — Vesele slike. dejanju.
Najnovejša Sascha in Mestrovoro poročilo.
V torek nov spored. 769

Vsem dragim sorodnikom in znancem javljamo tužno vest, da je naš ljubljani
brat, svak in predobri stric, gospod
Jožef Presker
veletrgovec in posestnik v Zrečah
danes zjutraj v občni bolnici v Gradcu po kratki in mučni bolezni v 55. letu svoje
starosti izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb milega rajnega se bo vršil v torek 19. t. m. v Zrečah pri Konjicah.
Prosimo tihega sožalja in milega spomina.
Zreče, Globoko, Ljubljana, 14. svečana 1918.
Žalujejoče rodbine:
Presker, Močan, Gregorka, Ogorevc in Schurey.

Delniška glavnica 10.000.000 kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondi okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupci in prodaji vse vrste vrednostnih papirjev, finandna erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

publ.ana. - Telefon stev. 41

Stanje vlog koncem novembra 1917 ca. K 209,707.005-70.

Glavnica K 40,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav. ::

:: Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Jšče se šivilja na dom
za takoj. Naslov pove upravnistvo
Slovenskega Naroda. 735Nekoliko lepoga svežega
špeha
in nekoliko lepih mesenih
klobas
se prod. Naslov pove upravnistvo
Slovenskega Naroda. 723**Karel Linhart**

urar

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na
nialo s polnim bitjem, stenskih in
kuhinjskih ur, budilk
Nikljaste vo ne ure, ure v zapost-
nicah z radijem, kazalnikom
ali brez njega, zaloga srebrnih in
nikljastih ur „Cine ga“ po naj-
šjih cenah. 131
Popravila se izvršujejo najbolje.**lampilje**
vseh vrst za urade,
društva, trgovce in
ANTON ČERNE
graver in izdelova-
telj kancikovih
štamplij
LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.**Ivan Bizovičar**
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839
Kolezijska ulica št. 16
priporoča svojo bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.**Proda se**
ob mrtvih odrh dravnih
cvetlic, kakor tudi najfinije
dekorativne cvetlice za dvo-
rane in balkone ::
Vsakovrstne sadike
do najzlahrejših cve-
tic in zelenjavi. Spre-
jemam naročila na de-
želo. Vsa naročila se
izvršujejo točno in
solidno.
Erzovke: I. Biz-
ovičar, vrtnar,
Ljubljana.Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v Gorici.
Gorica — Ljubljana
Stolna ul. št. 2. Stari trg št. 28**Možka in ženska dvočelna**
starega posrednika.**Šivalni stroji, gramofoni,**
električne žepne svetilke
že kompletne od 2 K.
Najboljše baterije.
Posebno nizka cena za preprodajalce.**Mehanična delavnica**
na Starem trgu št. 11
v Ahačičevi hiši poleg goristi kleti.**Spirituoze**
kot konjak, vinski destilat, likerje, slivovko,
dobavlja izveza prosto
D'Elia & Holujevič, žganiarna konjaka in tovarna likerjev,
ZAGREB.
Naslov za brzojavke: **Holujevič, Zagreb.** 548**Zajamčen uspeh.** Tisoče zahvalnih
Bujne, lepe prsi pisem na ogled.
dobite ob rabi med. 501**dr. A. Rixa kreme za prsi** garantirano neškodljivo za
vsako starost, zanesljiv
uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled
čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd.
Poizkusna pušica K 5.—, velika pušica, zadostna za uspeh
K 10.—. Razpošiljanje strogo diskretno.Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Laktiergasse 6 E.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“. Zaloga v Mariboru: lekar. Schützengel, Mar. pom. in parf. Hofman.
V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.**Modni salon**
Stubly-MaschkeZidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.Priporoča za
spomladansko sezijo
svilene klobuke
in čepice
najnovejših oblik
za dame in deklice
Popravila se sprejemajo.
Zalni klobuki vedno v zalogi.**Proda se**

iz proste roke manjša dobro opremljena

tovarna igralnih karts koncesijo vred in vsem inventarjem za K 75.000.—,
lahko se prevzame tudi zaloga izgotovljenih kart po
dnevni cenah. — Pojasnila daje**Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** 744**Trakovi za čevlje**iz celuloze, 100 cm dolgi, okrogli,
črni, neraztržljivi, cena en gros
(144 kosov), 18 K **Polpodolati**
dvočelni (doplati) elastični, pol-
podolati na nepremičljivi podlogi
montirani klinci iz bukovega lesa,
lahki, ne delajo šuma, gibljivi, naj-
boljše nadomestilo za usnje, za vse
velikosti čevljev, za par K 2.50.
Usnjeni podplati iz sestavljenih
usnjenih sremenov na neprem-
čljivi podlagi montirani za par za
ženske 3.50, moške 4.0; močnejša
vrsta za ženske 4.0; za moške
5.50. Varovalci podolotov iz štan-
canega trdega usnja v zavojih po
6 kosčkov z žebelčki za otroke
1.30 K, ženske 1.80 K, moške 2.50 K.
Visoki usnjeni podplati za par
1 K do 2.00. Preprodajalci, zavodi,
čevljarji dobe popust. Pošilja se
povzetju po pošti.**Jakob König,** 606
Dunaj II, Blüthenstrasse 9.**Zamaské.**Stare nezlomljene, ne umetno delane K 20.— kg
Nove K 40.— kg
prevzamem tudi po povzetju.**Pavel Birabum, Dunaj II, Darwingasse 39. pri sev. žel.****G. F. Jurásek**uglaševalec klavirjev in trgovec z glasbili
Ljubljana, Wolfova ulica 12.Edina konces. tvrdka za uglaševanje
klavirjev in harmonijev ter popravila
vseh glasbil. Vsa ta dela izvršujem stro-
kovno in ceno. Glasbenim šolam ugla-
šuje izključno le **G. F. Jurásek.**Naslov za pisma: **Zahtevajte slovenski cenik!**
Jos. Petelinc, Ljubljana, St. Petra nasip 7.

Priporočamo edino najboljšo šivalne stroje tvrdke:

Jos. Petelinc, Ljubljana,
polog frančiškanskega mostu, levo,
3. hiša ob vodi.Največje in edina zaloga šivalnih strojev vseh
sistemov v poljubnih opremlah za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.

Destavitev strojev takoj! Pouk v vozenju brezplačen!

Največja slovenska hranilnica!
Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3je imela koncem leta 1916 vlog K 66,800.000.—
hipotečnih in občinskih posejil „ 27,600.000.—
rezervnega zaklada „ 2,500.000.—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po**4%**večje in nestalne vloge pa po dogovoru.
Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.
Poseja na zemljišča in posojila na Kranjskem proti
5%, izven Kranjske pa proti 5 1/2% obrestim in proti
najmanj 1%, ostro 3% odplačevanju na dolg.
V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.Cenjenim trgovcem, uradom, šolam, naznanjam, da zaradi prevzetja
drugega podjetja nameravam opustiti svojo trgovino ter prodajam v večjih
množinah svo zalego, ki obstoji iz vsakovrstnega galanterijskega
in papirnega blaga ter železkih in uradnih potrebščin.**Prodaja se le na debelo!****Trgovina je odprta od 8. do 12. ure dopoldne, popoldne
je trgovina zaprta.** 692**Fr. Iglič****Ljubljana, Mestni trg št. 11.**Provajalka izurjena v papirnat in
galanterijski stroki se
tako sprejme. Istotam se sprejme
blagajničarka. Ponudbe na upra-
vo »Slovenskega
Naroda pod „Poštenost/719“. 719

Prodaja se

hiša z gospod. poslopjem
in sadnim vrtnom v št. Vidu nad
Ljubljano ob državni cesti. Ugodna
prilika za trgovce in obitnike, ker je
blizu kolodvora in farne cerkve. Po-
drobna pojasnila daje **Frano Su-**
steršič, vulgo Slepí Janez, gostini-
čar v Zapužah. 676Za tovarniško tvrdko se išče za ta-
kojšen **kontoristinja.**
vstop
Reflektira se le na pop. izurjeno
strojevsko za korespondenco, obeh
tez. zmožno, z večletno prakso, lepo
pisavo in dobro šolsko predizobrazbo.
Le take prosilke, ki tem pogojem
odgovarjajo se prosijo za sliko in na-
vedbo plače pod šifro „Prima moč/
417,708“ na upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«. 706**Strokovnjak****Dr. Derč**

ordinira zopet

od 2 — 3 popold.

za otroške in notranje bolezni

Beethovnova ul. 15.

LASNE KITEnajboljše kakovosti po 10,
14, 18, 20 in 24 kron; lasne
podloge in mrežice, lasne
masti, puder itd.**Kupujem zmedene
ženske lase.****Štefan Strmoli**Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpoklicanja v
vojaško službovanje je lokal
odpri samo zaprodajo blaga in
sicer vsaki dan samo od 9 do 1 1/2
in v nedeljo od 9 do 11 ure do-
poldan.**Nadomestilno****toaletno milo**

parfumirano

v elegantnih kartonih
fino opremljeno

ducent 14.40 kron.

Zgrovci večji popust!

Dobiva se pri tvrdki

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 28.

Po pošti pošilja se le od 3 ducentov naprej

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.